Gäfgen proti Německu, rozsudek velkého senátu ze dne 1. 6. 2010

Stěžovatel: Gäfgen

Žalovaný stát: Německo

Číslo stížnosti: 22978/05

Datum: 01.06.2010

Článek Úmluvy: čl. 2
čl. 3
čl. 34
čl. 35
čl. 6 odst. 1
čl. 8

Rozhodovací formace: Velký senát

Soud: Evropský soud pro lidská práva

Hesla: kritéria přípustnosti, mučení, nelidské zacházení, práva obhajoby, spravedlivý proces, vyčerpání vnitrostátních prostředků nápravy

Významnost: 1

EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA

VELKÝ SENÁT

1. června 2010

VĚC GÄFGEN

(rozsudek ve věci Gäfgen v. Německo)

Evropský soud pro lidská práva, zasedající jako Velký senát, který tvořili soudci J.-P Costa, předseda, Ch. Rozakis, N. Bratza, F. Tulkensová, J. Casadevall, A. Kovler, L. Mijovičová, R. Jaegerová, S.E. Jebens, D. Jočieneová, J. Šikuta, I. Ziemeleová, G. Nicolaou, L. L. Guerra, L. Bianku, A. Powerová, N. Vučinič a dále E. Fribergh, tajemník Soudu, po projednání v neveřejném zasedání ve dnech 18. března 2009 a 24. března 2010, vynesl posledně uvedeného data následující rozsudek:

POSTUP

1. Případ měl svůj původ ve stížnosti (č. 22978/05) proti Spolkové republice Německo, kterou dne 15. června 2005 předložil Soudu na základě článku 34 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) Magnus Gafgen (dále jen „stěžovatel“). Stěžovateli byla poskytnuta právní pomoc.
2. Stěžovatel tvrdil, že zacházení, jemuž byl podroben během policejního vyšetřování ohledně

pobytu chlapce J. dne 1. října 2002, bylo mučením zakázaným článkem 3 Úmluvy. Tvrdil, že se stal obětí tohoto porušení. Stěžovatel dále tvrdil, že jeho právo na spravedlivý proces garantované článkem 6 Úmluvy, zahrnující právo účinně se obhajovat a právo neobviňovat sám sebe, bylo porušeno tím, že důkazy, které byly získány porušením článku 3, byly v jeho trestním procesu připuštěny.

3. Stížnost byla přidělena Třetí sekci a později Páté sekci Soudu (ustanovení 52 § 1 Jednacího řádu Soudu). Rozhodnutím ze dne 10. dubna 2007 byla prohlášena za částečně přípustnou senátem Páté sekce, který tvořili soudci P. Lorenzen, předseda, S. Botoucharova, V. Butkevych, M. Tsatsa-Nikolovska, R. Maruste, J. Borrego Borrego, R. Jaegerová a dále C. Westerdieková, tajemnice sekce.
4. Dne 30. června 2008 senát Páté sekce, který tvořili sdouci P. Lorenzen, předseda, R. Maruste, V. Butkvych, R. Jaegerová, I. Berro-Lefevrová, M. Lazarova Trajkovska, Z. Kalaydjieva a dále C. Westerdieková, tajemnice sekce, vynesl rozsudek. Senát jednomyslně rozhodl, že není nutné rozhodovat o předběžné námitce Vlády o nevyčerpání vnitrostátních opravných prostředků. Senát konstatoval šesti hlasy proti jednomu, že stěžovatel již nemůže o sobě tvrdit, že se stal obětí porušení článku 3 Úmluvy. Senát dále konstatoval, šesti hlasy proti jednomu, že článek 6 Úmluvy nebyl porušen.
5. Podáními ze dne 19. září 2008, které Soud obdržel 26. září 2008, stěžovatel požádal, aby byl případ postoupen Velkému senátu podle článku 43 Úmluvy a podle ustanovení 73 Jednacího řádu Soudu, přičemž i nadále tvrdil, že byly porušeny články 3 a 6 Úmluvy. Dne 1. prosince 2008 panel Velkého senátu tuto žádost akceptoval.
6. Složení Velkého senátu bylo určeno podle článku 27 § 2 a 3 Úmluvy a podle ustanoveni 24 Jednacího řádu Soudu.
7. Stěžovatel i Vláda předložili stanoviska k meritu věci a písemně reagovali na stanovisko druhé strany. Kromě toho byla obdržena stanoviska F. von Metzlera a S. von Metzlerové, rodičů J“ kterým předseda Páté sekce dovolil písemně intervenovat (článek 36 § 2 Úmluvy a ustanovení 44 § 2 Jednacího řádu Soudu) a kteří byli zastoupeni E. Kempfem a H. Schillingovou, advokáty vykonávajícími praxi ve Frankfurtu nad Mohanem. Další podání třetích stran byla obdržena od Redress Trust, nevládní mezinárodní organizace pro lidská práva se sídlem v Londýně, které předseda dovolil intervenovat písemnou formou (článek 36 § 2 Úmluvy a ustanovení 44 § 2 a 3 Jednacího řádu Soudu) a kterou zastupovali C. Ferstmanová, ředitelka, a L. Oette. poradce. Strany na tato podání reagovaly (ustanovení 44 § 5 Jednacího řádu Soudu).
8. Veřejné ústní jednání se konalo v Paláci lidských práv ve Štrasburku dne 18. března 2009 (ustanovení 59 § 3 Jednacího řádu Soudu).

Před Soud předstoupili:

(a) za vládu A. Wittling-Vogelová, vedoucí oddělení, Spolkového ministerstva spravedlnosti, vládní zmocněnkyně, J.A. Frowein. ředitel (emeritní) Institutu pro srovnávací veřejné a mezinárodní právo Maxe Plancka, rada, M. Bornmann, prokurátor, J. Koch, okresní soudce, poradci;

(b) za stěžovatele M. Heuchemer, advokát, rada, D. Schmitz, advokát, B. von Becker, advokát, J. Schulz-Tornau, advokát, poradci, S. Strohm, M. Bolsinger, asistenti.

Soud vyslechl ústní projevy M. Heuchemera a A. Froweina a jejich odpovědi na otázky, které jim byly položeny.

SKUTKOVÁ ZJIŠTĚNÍ

1. Okolnosti případu
2. Stěžovatel se narodil v roce 1975 a v současné době se nachází ve vězení Schwalmstadt v Německu.

3. Únos J. a policejní vyšetřování
4. J. byl nejmladším synem bankovní rodiny ve Frankfurtu nad Mohanem. Stěžovatele, studenta práv, znal jako známého své sestry.
5. Dne 27. září 2002 stěžovatel vylákal J., kterému bylo tehdy jedenáct let, do svého bytu ve Frankfurtu nad Mohanem a předstíral, že si tam jeho sestra zapomněla bundu. Potom chlapce usmrtil udušením. 12. Později stěžovatel doručil na adresu rodičů J. zprávu s požadavkem na výkupné, kde uvedl, že J. byl unesen, přičemž požadoval milion euro. Ve zprávě se dále uvádělo, že kdyby únosci obdrželi výkupné a podařilo se jim uprchnout ze země, tak rodiče svého syna zase uvidí. Poté stěžovatel odjel k rybníku na soukromém pozemku poblíž města Birstein, asi jednu hodinu jízdy autem od Frankfurtu, kde schoval mrtvolu J. pod přístavní hráz.
6. Dne 30. září 2002 okolo 13 hod. si vyzdvihl stěžovatel výkupné u tramvajové stanice. Poté byl pod dohledem policie. Část peněz z výkupného uložil na svůj bankovní účet a zbytek peněz ukryl ve svém bytě. Toho odpoledne byl zatčen policií na letišti ve Frankfurtu nad Mohanem; policisté jej přinutili lehnout si na zem a tak byl zadržen.
7. Po lékařské prohlídce v letištní nemocnici kvůli šoku a poraněním pokožky byl stěžovatel vzat na ústředí policie ve Frankfurtu nad Mohanem. Policejní důstojník M. jej informoval o tom, že je podezřelý z únosu J“ a byl poučen o svých právech obviněného, zejména o právu mlčet a poradit se s advokátem. Poté byl vyslechnut M. za účelem nalezení J. V mezidobí policie prohledala stěžovatelův byt, nalezla polovinu peněz z výkupného a poznámku ohledně plánování uvedeného zločinu. Stěžovatel tvrdil, že dítě bylo zadrženo jiným únoscem. Ve 23.30 hod. bylo stěžovateli na jeho žádost dovoleno konsultovat advokáta Z. na třicet minul. Stěžovatel potom uvedl, že chlapce unesli F.R. a M.R. a že jej ukryli v boudě u jezera.
8. Časně ráno 1. října 2002, dříve než se M. dostavil do zaměstnání, Daschner (D.), velitel frankfurtské policie, nařídil jinému policistovi, Ennigkeitovi (E.), aby stěžovateli pohrozil velkou bolestí a v případě potřeby aby jej této bolesti podrobil za účelem odhalení místa, kde se nacházela mrtvola chlapce. Velitelé oddělení podřízení D. již dříve několikrát oponovali přistoupit k takovýmto opatřením (viz níže odstavec 47). Detektiv E. pak pohrozil stěžovateli, že jej podrobí značné bolesti, kterou mu způsobí osoby speciálně vyškolené pro tento účel, jestliže nevyzradí místo, kde se chlapcovo tělo nachází. Podle stěžovatele mu policista dále tvrdil, že bude zamčen do cely se dvěma velkými černochy, kteří jej sexuálně zneužijí. Policista jej také několikrát udeřil pěstí do hrudi a jednou s ním zatřásl tak, že hlavou narazil do zdi. Vláda popřela, že by bylo stěžovateli vyhrožováno sexuálním zneužitím nebo že by byl během výslechu fyzicky napaden.
9. Ze strachu, že bude vystaven opatřením, jimiž mu bylo vyhrožováno, stěžovatel vyzradil místo, kde se nacházela chlapcova mrtvola, asi o deset minut později.
10. Nato stěžovatel odjel s M. a s několika dalšími policisty do Birsteinu. Odmítl jet s policistou E. Policie čekala na to, až bude na místo přivezena videokamera. Potom stěžovatel na pokyn velícího policisty a když byl filmován, ukázal na přesné místo, kde se nacházelo mrtvé tělo. Policie nalezla mrtvolu J. pod hrází rybníka poblíž Birsteinu, jak bylo označeno stěžovatelem. Stěžovatel tvrdil, že musel jít pěšky bez bot lesem tam, kde tělo zanechal, a na pokyny policie musel ukázat přesné místo. Vláda popřela, že byl stěžovatel nucen jít bos.
11. Po soudní přezkoumání místa činu odhalila policie koleje, které poblíž rybníka u Birsteinu zanechalo stěžovatelovo auto. Po výslechu vedeném policistou M. na zpáteční cestě z Birsteinu se stěžovatel přiznal, že unesl a zavraždil J. Poté jej policie vzala na různá jiná místa, která označil, kde policisté zabezpečili věci patřící J.: školní učebnice, ruksáček, oblečení a psací stroj pro psaní vyděračského dopisu. Tyto věci byly v kontejnerech. Pitva provedená na těle J. potvrdila, že J. zemřel na zadušení.
12. Po návratu na policejní stanici bylo stěžovateli dovoleno konsultovat jeho advokáta E., který dostal pokyny jednat v jeho prospěch stěžovatelovou matkou a který se již snažil stěžovatele kontaktovat dříve téhož rána.
13. V policejním spisovém záznamu ze dne 1. října 2002 zástupce velitele frankfurtské policie, D.

prohlásil onoho rána, že byl přesvědčen o tom, že život J. je ve velkém nebezpečí, pokud je ještě vůbec naživu, vzhledem k nedostatku potravy a k venkovní teplotě. Aby chlapci zachránil život, nařídil proto, aby policista E. stěžovateli vyhrožoval velkou bolesti což nepůsobí žádná zranění. Potvrdil, že samotné zacházení se zadrženým bylo pod lékařským dohledem. D. později připustil, že jinému policistovi nařídil, aby získal „sérum pravdy“, které bude stěžovateli podáno. Podle záznamu hrozby stěžovateli byly výlučně zaměřeny k cíli zachránit život dítěte, nikoli na přitvrzení trestního řízení ohledně únosu. Jelikož po těchto hrozbách stěžovatel odhalil místo nálezu chlapcova těla, nebyla žádná z výše uvedených hrozeb uskutečněna.

14. Lékařský nález vystavený policejním lékařem dne 4. října 2002 potvrzoval, že stěžovatel měl hematom (7×5 cm) pod svou levou klíční kostí, odřeniny a škrábance na své levé paži a na kolenou a opuchlé nohy. V dalším lékařském nálezu ze dne 7. října 2002 bylo uvedeno, že po prohlídce stěžovatele ze 2. října 2002 se potvrdily dva hematomy na levé straně hrudníku a průměru asi 5 cm a 4 cm, současně s povrchními odřeninami kůže a škrábanci na jeho levé paži, na jeho kolenou a na jeho levé noze a zavřené puchýře na jeho nohou. Podle lékařského potvrzení tyto diskrétní stopy po zraněních naznačovaly, že tato zraněni byla způsobena několik dní před lékařskou prohlídkou.
15. V průběhu následných výslechů policií dne 4. října 2002, státním prokurátorem ve dnech 4., 14. a 17. října 2002 a soudcem okresního soudu dne 30. ledna 2003 stěžovatel potvrdil své přiznání ze dne 1. října 2002.
16. V lednu 2003 hlavní prokuratura ve Frankfurtu nad Mohanem zahájila trestní vyšetřování proti zástupci velitele frankfurtské policie D. a proti detektivovi E. na základě tvrzeni stěžovatele, že mu bylo dne 1. října 2002 vyhrožováno.
17. Trestní řízení proti stěžovateli
18. Řízení před Krajským soudem ve Frankfurtu nad Mohanem

(a) Předběžné stížnosti týkající se zákazu řízení a nepřípustnosti důkazů

24. Dne 9. dubna 2003, první den ústního jednání, stěžovatel zastoupený svým právním zástupcem předběžně požádal, aby řízení bylo přerušeno. Základem jeho požadavku bylo, že během vyšetřování a předtím, než se přiznal, vyhrožoval mu policista E., že bude mít velké bolesti a že bude sexuálně zneužit. Stěžovatel tvrdil, že zacházení s ním odporovalo článku 136a trestního řádu (viz níže odstavec 61) a článku 3 Úmluvy, což jej opravňuje k přerušení řízení vedenému proti němu.
25. Stěžovatel také předložil žádost o prohlášení, že s ohledem na pokračující účinek hrozby násilím proti němu ze dne 1. října 2002 není možné, aby se v trestním řízení vycházelo ze všech prohlášení, která učinil vůči vyšetřujícím orgánům. Navíc stěžovatel požadoval prohlášení, že vzhledem k porušení článku 136a trestního řádu použití všech jednotlivých důkazů v trestním řízení, jako například mrtvoly dítěte, které se staly vyšetřujícím orgánům známými v důsledku vynuceného přiznání – tzv. „ovoce z otráveného stromu“, bylo zakázáno.
26. V odpovědi na první předběžnou stížnost Krajský soud ve Frankfurtu nad Mohanem zamítl dne 9. dubna 2003 stěžovatelovu žádost na přerušení trestního řízení. Soud poznamenal, že podle stěžovatelova vyjádření policista E. mu vyhrožoval, že na cestě na policejní stanici je vrtulníkem specialista, který mu způsobí takovou nesnesitelnou bolest, jakou nikdy nezažil, aniž by zanechal stopy, bude-li nadále odmítat odhalení místa, kde se nachází J. Aby zvýšil svou hrozbu, E. imitoval zvuk rotujících křídel helikoptéry. E. stěžovateli nadále vyhrožoval, že bude zavřen do cely se dvěma velkými „negry“, kteří jej napadnou. Bude si prý přát, aby se nikdy nenarodil. Soud shledal prokázaným, že stěžovateli bylo vyhrožováno způsobením nesnesitelné bolesti, jestliže bude nadále odmítat sdělit, kde se nachází oběť. Soud však neshledal prokázaným, že bylo stěžovateli vyhrožováno sexuálním zneužitím nebo že by byl jinak ovlivňován. Vyhrožování stěžovateli způsobením bolestí bylo protiprávní ve smyslu článku 136a

trestního řádu, jakož i podle článku 1 a článku 104 § 1 Základního zákona (viz níže odstavce 59 – 60), a zakládalo též porušení článku 3 Úmluvy.

27. Avšak navzdory tomuto porušení ústavních práv stěžovatele soud konstatoval, že v důsledku toho nevznikla překážka pro trestní řízení, které tudíž může pokračovat. Soud konstatoval, že použití uvedených vyšetřovacích metod, byť i zakázaných zákonem, neomezilo práva obhajoby natolik, aby se v trestním řízení nemohlo pokračovat. Ve světle závažnosti obvinění vznesených proti stěžovateli na jedné straně a tvrdosti nezákonného chování během vyšetřování na straně druhé nedošlo až k tak výjimečnému a netolerovatelnému porušení vlády práva, aby tím bylo zabráněno pokračovat v trestním řízení.
28. V odpovědi na druhou předběžnou stěžovatelovu stížnost Krajský soud ve Frankfurtu nad Mohanem konstatoval, že podle článku 136a § 3 trestního řádu všechna doznání a výpovědi stěžovatelem do té doby učiněná před policií, státním prokurátorem a soudcem okresního soudu jsou jako důkaz v trestním řízení nepřípustná, protože byla získána použitím zakázaných metod vyšetřování.
29. Soud nalezl, že dne 1. října 2002 policista E. použil zakázané vyšetřovací metody ve smyslu článku 136a trestního řádu, když stěžovateli vyhrožoval nesnesitelnou bolestí, jestliže nevyzradí místo, kde se dítě nalézá. Takže jakékoli sdělení, které stěžovatel učinil v důsledku této vyšetřovací metody, nelze připustit jako důkaz. Toto vyloučení důkazu se netýká pouze výpovědí učiněných bezprostředně po protiprávním vyhrožování. Týká se všech dalších výpovědí, které stěžovatel učinil vůči vyšetřovacím orgánům od onoho dne vzhledem k pokračujícímu účinku porušení článku 136a trestního řádu.
30. Tato procesní pochybení způsobená použitím zakázaných metod vyšetřování mohla být napravena, kdyby byl stěžovatel informován ještě před následným vyšetřováním v tom smyslu, že jeho výpovědi učiněné v důsledku vyhrožování bolestí nebudou použity jako důkaz proti němu. Stěžovatel však byl pouze poučen o jeho právu nevypovídat, aniž by byl předem informován o nepřípustnosti protiprávně získaného důkazu. Nedostalo se mu proto „kvalifikovaného poučení“ dříve, než učinil další výpovědi.
31. Soud se však omezil pouze na uvedené výpovědi jako na nepřípustný důkaz. Pokračoval tak, že zamítl stěžovatelovu žádost o prohlášení, aby kvůli zakázaným vyšetřovacím metodám byly z procesu vyloučeny všechny důkazy, jako například mrtvola dítěte, o níž se vyšetřovací orgány dověděly v důsledku výpovědi vynucené na stěžovateli. Soud konstatoval toto:

„… porušení článku 136a trestního řádu nemá dlouhotrvající účinek v tom smyslu, že jednotlivé důkazy, které vyšly najevo v důsledku výpovědi, nesmějí být rovněž použity (jako důkazy). Senát souhlasí v tomto ohledu se středním názorem, který zastávají teoretici a který se nachází v judikatuře, …

Podle nich je třeba provést vybalancování zájmů za specifických okolností případu, a to zejména s přihlédnutím k tomu, zda došlo k flagrantnímu porušení právního řádu, zejména ustanovení o základních právech, a podle kterého se musí přihlédnout také k závažnosti vyšetřovaného trestného činu. Vybalancováním tvrdosti zasahování do základních práv obviněného

– v daném případě vyhrožování fyzickým násilím – a závažnosti trestného činu, z něhož byl obviněn a který musel být vyšetřen – dokonaná vražda dítěte, se zdá být vyloučení důkazů, které vyšly najevo v důsledku výpovědi obviněného – zejména nalezení mrtvého dítěte a důsledky pitvy – nepřiměřeným.“

(b) Rozsudek krajského soudu

32. Po výše uvedeném rozhodnutí o předběžných stížnostech stěžovatele, vyneseném na veřejném zasedání, řízení pokračovalo. Následujícího dne ve svém vyjádření k obžalobě se stěžovatel přiznal, že J. zavraždil, přičemž však prohlásil, že tomu tak původně nechtěl. Obhájce uvedl, že přiznáním chtěl stěžovatel uznat svou odpovědnost za svůj trestný čin, a to i přes vyšetřovací

metody použité 1. října 2002. Jak proces pokračoval, všechny další důkazy nalezené v důsledku stěžovatelova původního přiznání, které se stěžovatel snažil vyloučit, byly předloženy. Na závěr procesu dne 28. července 2003 stěžovatel přiznal, že již od počátku měl v úmyslu dítě zabít. Své druhé doznání popsal jako „jediný způsob, jak akceptovat svou velikou vinu“, a jako „největší možnou omluvu za vraždu dítěte“.

33. Dne 28. července 2003 odsoudil Krajský soud ve Frankfurtu nad Mohanem stěžovatele, inter alia, za vraždu a únos s vyděračstvím, čímž byla způsobena smrt oběti. Soud udělil stěžovateli trest odnětí svobody na doživotí, přičemž prohlásil jeho vinu za obzvláště závažnou, vyžadující maximální trest (viz níže odstavec 63).
34. Soud konstatoval, že při ústním jednání byl stěžovatel znovu poučen o jeho právu nevypovídat a o tom, že žádná z jeho dřívějších výpovědí nemůže být proti němu použita a že tímto se mu dostává náležitého kvalifikovaného poučení. Po tomto kvalifikovaném poučení však stěžovatel doznal, že unesl a zabil J. Jeho výpovědi během procesu o plánování jeho zločinu vytvořily podstatný, ne-li jediný, základ pro faktická zjištění soudu. Byly podepřeny svědectvím sestry J., vyděračským dopisem a poznámkou vztahující se k plánování zločinu, které byly nalezeny ve stěžovatelově bytě. Faktická zjištění o provedení zločinu se výlučně opírala o stěžovatelovo přiznání během procesu. Z dalších důkazů vyplynulo, že stěžovatel řekl pravdu i v tomto ohledu. Tyto důkazy zahrnovaly pitevní nálezy, pokud jde o příčinu smrti dítěte, stopy pneumatik zanechané autem stěžovatele poblíž rybníka, kde bylo tělo dítěte nalezeno, a peníze z výkupného, které byly nalezeny v jeho bytě nebo na jeho účtech.
35. Při posuzování závažnosti stěžovatelovy viny soud konstatoval, že stěžovatel zabil svou jedenáctiletou oběť a požadoval výkupné ve výši jednoho milionu euro, aby si zachoval sám sebou vytvořený image bohatého a úspěšného mladého právníka. Soud se nepřiklonil k názorům vyjádřeným prokuraturou a soukromými pomocnými prokurátory, že stěžovatelovo přiznání „nemá žádnou cenu“, protože stěžovatel přiznal jen to, co již bylo dokázáno. Skutečnost, že se stěžovatel dobrovolně a úplně přiznal během procesu, i když jeho dřívější přiznání nemohla být použita jako důkaz podle článku 136a trestního řádu, bylo polehčující okolností. Avšak i bez jeho přiznání by byl stěžovatel shledán vinným z únosu spojeného s vydíráním s následnou smrtí oběti. Stěžovatel byl zadržován pod dohledem policie poté, co si vybral výkupné, které bylo později nalezeno v jeho bytě nebo na jeho účtech. Dále pak bylo pitvou na těle J. dokázáno, že chlapec byl zadušen, byly objeveny stopy pneumatik jeho auta na místě, kde bylo nalezeno tělo J.
36. Soud dále konstatoval, že při výslechu stěžovatele byly použity vyšetřovací metody, které zakazuje článek 136a trestního řádu. Zda a do jaké míry jsou policista E. a zástupce velitele frankfurtské policie D. vinni trestným činem kvůli těmto výhrůžkám, musí rozhodnout trestní vyšetřování, které proti nim zatím probíhá. Jejich údajné trestné činy však stěžovatelovu vinu nesnižují. Chyby policistů, náležejících k výkonné moci, však nemohou zabránit soudům, aby vyhodnotily faktické nálezy podle zákona.
37. Řízení před Spolkovým soudem spravedlnosti
38. Následujícího dne po odsouzení podal stěžovatel dovolání ke Spolkovému soudu spravedlnosti. Stěžoval si na to, že krajský soud ve svém rozhodnutí ze dne 9. dubna 2003 zamítl jeho předběžnou stížnost na zastavení trestního řízení proti jeho osobě. Krajský soud rovněž odmítl prohlásit, že použití v trestním řízení dalších důkazů, jako například mrtvoly dítěte, se kterými byly vyšetřovací orgány seznámeny na základě výpovědí, jež byly vynuceny, je zakázáno. Stěžovatel připojil úplnou kopii těchto stížností ze dne 9. dubna 2003, včetně důvodů na jejich podporu.

Stěžovatel dále připojil kopii rozhodnutí krajského soudu ze dne 9. dubna 2003 zamítajícího jeho žádost o přerušení řízení a s odvoláním na výhrůžky policie o tom, že bude mučen, tvrdil, že vývoj judikatury Spolkového soudu spravedlnosti takovéto jednání „přeskakuje“ a vede k právním překážkám řízení .

38. Ve svém stanovisku ze dne 9. března 2004 federální prokurátor namítl, že stěžovatelovo dovolání je zjevně nepodložené. Tvrdil, že používání zakázaných vyšetřovacích metod nevytvořilo překážky trestnímu řízení. Článek 136a trestního řádu výslovně stanoví, že použití některé ze zakázaných metod má pouze za následek vyloučení důkazu. Stěžovatel netvrdil, že byl porušen článek 136a § 3 trestního řádu. Na každý pád neexistovaly by pro takovou stížnost žádné důvody, protože krajský soud pouze použil stěžovatelovo přiznání při procesu, které učinil poté, co byl informován, že jeho předchozí výpovědi nebyly uznány jako důkaz.
39. Dne 21. května 2004 Spolkový soud spravedlnosti, aniž by uvedl další důvody, zamítl stěžovatelovo doznání jako nepodložené.
40. Řízení před Spolkovým ústavním soudem
41. Dne 23. června 2004 podal stěžovatel ústavní stížnost ke Spolkovému ústavnímu soudu. Shromáždil faktické okolnosti případu a obsah napadených rozhodnutí a stěžoval si, s odvoláním na článek 1 § 1 a na článek 104 § 1, věta druhá, Základního zákona na způsob, jakým byl vyslýchán na policii ráno dne 1. října 2002.

Stěžovatel tvrdil, že mu bylo vyhrožováno mučením a sexuálním zneužitím, jestliže neoznámí místo, kde se nalézá tělo dítěte. Za okolností daného případu bylo takovéto zacházení mučením ve smyslu článku 3 Úmluvy a porušením článku 104 § 1 Základního zákona. Došlo tak i k porušení práva na lidskou důstojnost, které zaručuje článek 1 Základního zákona, který je jádrem zmíněných ustanovení. Tato neospravedlnitelná porušení lidských práv měla být překážkou pro trestní řízení ve věci vraždy a měla vést k zákazu použití důkazů získaných v důsledku přiznání, které z něho bylo vynuceno použitím zakázaných metod.

41. Dne 14. prosince 2004 Spolkový ústavní soud zasedající jako panel složený ze tří soudců konstatoval, že stěžovatelova ústavní stížnost je nepřípustná.
42. Za prvé, pokud stěžovatel tvrdil, že se trestní soudy dopustily pochybení, když nepřerušily trestní řízení vedené proti němu, soud konstatoval, že jeho ústavní stížnost v tomto směru není opodstatněná. Ústavní soud poznamenal, že krajský soud již dříve prohlásil, že policejní vyhrožování způsobením mu bolesti bylo porušením článku 136a trestního řádu a článku 3 Úmluvy a že stěžovatelova práva podle článku 1 § 1 a článku 104 § 1, věta druhá, Základního zákona byla přehlížena.
43. Avšak porušení základních práv mimo proces ještě nemusí nutně vést k tomu, že rozsudek vynesený trestním soudem, který se opírá o zjištění učiněná během procesu je porušením ústavního zákona. V daném případě trestní soudy nalezly, že vyšetřovací metody použité policií byly zakázané, avšak dospěly k jinému závěru než stěžovatel, pokud se jedná o důsledky vyplývající z tohoto nálezu. Dospěly k tomu, že výpovědi získané v důsledku daných metod nelze použít, ale že zde nenastala překážka pro to, aby se pokračovalo ve specifickém trestním řízení.
44. Podle Spolkového ústavního soudu lze nahlížet na procesní defekt použití zakázaných vyšetřovacích metod jako na napravený trestními soudy, protože ty zakázaly použití takto získaných výpovědí. Tento zákaz je stanoven článkem 136a trestního řádu, aby kompenzoval předchozí porušení práv dotčené osoby. Avšak okolnosti, za kterých podstatná procesní pochybení mohou vytvořit procesní překážku, nejsou stanoveny.

Za těchto okolností stěžovatel nevysvětlil, proč napadené vyšetřovací metody nejen vyžadovaly zákaz použití takto získaných výpovědí jako důkazu, ale také proč měly vytvořit překážku v trestním řízení vedeném proti němu.

45. Za druhé, Spolkový ústavní soud nalezl, že pokud stěžovatel tvrdil, že krajský soud odmítl vyloučit použití v řízení všech jednotlivých důkazů získaných jako důsledek přiznání získaného výhrůžkami, pak je jeho ústavní stížnost rovněž nepřípustná. Spolkový ústavní soud konstatoval, že stěžovatel nenastolil tuto otázku před Spolkovým soudem spravedlnosti.

46. Rozhodnutí bylo doručeno stěžovatelovu advokátovi 22. prosince 2004.
47. Následné události
48. Trestní řízení proti policistům
49. Dne 20. prosince 2004 vynesl krajský soud rozsudky proti zástupci velitele frankfurtské polici D. a proti detektivovi E. Soud konstatoval, že v ranních hodinách dne 1. října 2002 D. nařídil, aby stěžovatel byl vyslechnut při podrobení bolesti způsobem uvedeným v jeho následné poznámce pro policejní spis (viz výše odstavec 20). Tím jednal v rozporu s radou všech svých podřízených vedoucích oddělení pověřených vyšetřováním únosu J. Vedoucí oddělení byly proti tomuto opatření, které předtím nařídil ve večerních hodinách 30. září 2002 a poté ještě dvakrát dopoledne 1. října 2002. Vedoucí oddělení oponovali těmto nařízením a namísto toho navrhovali další vyšetřování a konfrontaci stěžovatele s rodinou J. D. potom vydal příkaz detektivovi E. a nařídil mu řídit s jeho pokyny, aby stěžovateli bylo vyhrožováno mučením a v případě nutnosti jej mučení podrobit. Podrobení bolesti mělo být provedeno pod lékařským dohledem, aby po něm nezůstaly žádné stopy, jiným speciálně vyškoleným policistou, který bude přivezen na policejní stanici helikoptérou. Policejní lékař souhlasil s dohledem nad provedením příkazu D. Soud poznamenal, že uvedené opatření mělo za účel zjisti, kde stěžovatel ukryl J., jehož život byl ve velkém nebezpečí. Proto E. vyhrožoval stěžovateli způsobem, jaký mu nařídil D., a také jej informoval, že mu bude podáno sérum pravdy. Asi po deseti minutách se stěžovatel přiznal, že ukryl tělo J. pod hráz rybníka poblíže Birsteinu.
50. Krajský soud poznamenal, že uvedené vyšetřovací metody nebyly oprávněné. Zamítl obhajobu „nezbytnosti“, protože zmíněná metoda porušovala lidskou důstojnost, jak ji definuje článek 1 Základního zákona. Respektování lidské důstojnosti je rovněž jádrem článku 104 § 1, věta druhá, Základního zákona a článku 3 Úmluvy. Ochrana lidské důstojnosti je absolutní, nedovoluje výjimky ani vyvažování zájmů.
51. Krajský soud ve Frankfurtu nad Mohanem odsoudil detektiva E. za nátlak spáchaný úřední osobou ve službě. Pokud jde o trest, vyslovil obžalovanému varování a uložil mu podmíněnou pokutu 60 euro (EUR) denně na dobu 60 dní, kterou bude odsouzený povinen zaplatit, pokud se v podmínečné lhůtě dopustí dalšího trestného činu. Dále pak soud odsoudil zástupce velitele frankfurtské policie D. za to, že přiměl svého podřízeného E., aby se dopustil nátlaku během plnění svých povinností. Soud také varoval D. a uložil mu podmíněnou pokutu 120 euro denně na dobu 90 dní. Stěžovatel podal v tomto řízení svědeckou výpověď.
52. Při vynášení trestů vzal krajský soud v úvahu významné polehčující okolnosti. Přihlédl k tomu, že hlavním zájmem obžalovaných bylo zachránit život J. a že oba byli pod extrémním tlakem vyvolaným jejich odpovědností vůči nadřízeným a vůči veřejnosti. V relevantní době byli vyčerpaní a jednali ve velmi hektické situaci. Nikdy nebyli dříve odsouzeni. Navíc D. převzal odpovědnost za své jednání, když je připustil a vysvětlil policistům v poznámce ve spisu téhož dne. Řízení trvalo dlouhou dobu a upoutalo pozornost médií. Obžalovaní utrpěli ve svém postupu: D. byl převelen na Ministerstvo vnitra Hesenska a E. bylo zakázáno vést vyšetřování trestných činů. Kromě toho šlo o první případ, kdy byla konfliktní situace jako tato souzena německými trestními soudy. Soud vzal v úvahu jako přitěžující okolnosti, že D. nejednal spontánně, když už nařídil použití násilí ten večer předtím, než vydal rozkaz E. Kromě toho, svým jednáním obžalovaní riskovali, že ohrozí stěžovatelovo odsouzení pro vraždu. Soud dále nalezl, že zachování právního pořádku neopravňuje k vynucení uložených trestů. Trestním odsouzením obžalovaných bylo ujasněno, že nařízení státního činitele použít síly za účelem získání informací bylo protiprávní.
53. Rozsudek se stal konečným dne 20. prosince 2004.
54. Později byl D. jmenován na policejním ředitelství šéfem pro techniku, logistiku a správu.
55. Řízení o úřední odpovědnosti zahájené stěžovatelem
56. Dne 28. prosince 2005 požádal stěžovatel Krajský soud ve Frankfurtu nad Mohanem o právní pomoc při zahájení řízení o úřední odpovědnosti proti Zemi Hessensko ve věci vyplacení kompenzace. Stěžovatel tvrdil, že byl traumatizován a že potřebuje psychologickou pomoc s

ohledem na metody, které proti němu byly použity během policejního vyšetřování.

57. Ve svých sděleních ze dne 27. března 2006 Policejní ředitelství ve Frankfurtu nad Mohanem nesouhlasilo s tím, že by mělo být chování E., když dopoledne 1. října 2002 vyslýchal stěžovatele, právně klasifikováno jako nátlak a že by znamenalo porušení úředních povinností.
58. Dne 28. srpna 2006 zamítl Krajský soud ve Frankfurtu nad Mohanem stěžovatelovu žádost o právní pomoc a stěžovatel se odvolal.
59. Dne 28. února 2007 Odvolací soud ve Frankfurtu nad Mohanem stěžovatelovo odvolání zamítl. Potvrdil odůvodnění krajského soudu a zejména vyslovil souhlas s tím, že policisté D. a E., když stěžovateli vyhrožovali, zasáhli jeho lidskou důstojnost, která je nedotknutelná, čímž porušili své úřední povinnosti. Stěžovatel však měl problémy s prokázáním kauzality mezi hrozbami mučením a údajnou mentální škodou vyžadující pomoc psychologa. Vyhrožování policistů bylo zanedbatelné ve srovnání s traumatizací vyvolanou faktem, že zabil dítě. Kromě toho, i za předpokladu, že by stěžovatel byl dokázal, že policista E. s ním třásl, přičemž došlo k jeho nárazu hlavou na zeď, nebo že jej jednou udeřil do hrudi a způsobil mu hematom, bylo by toto tělesné poškození příliš malé, aby vyžadovalo náhradu škody. Kromě toho, útok na jeho lidskou důstojnost vyhrožováním mučení nezaručuje výplatu kompenzace, jelikož té se stěžovateli dostalo již tím, že došlo k vyloučení jeho výpovědí jako důkazů a k trestnímu odsouzení policistů.
60. Dne 19. ledna 2008 Spolkový ústavní soud, který stěžovateli povolil ústavní stížnost, zrušil rozhodnutí odvolacího soudu a vrátil mu daný případ zpět. Ústavní soud nalezl, že odmítnutím právní pomoci stěžovateli porušil odvolací soud princip rovného přístupu k soudu. Tento soud zejména spekuloval v tom smyslu, že stěžovatel nebude schopen dokázat, že vyhrožování mučením mu způsobilo mentální škodu. Kromě toho nebylo zřejmé, že fyzická zranění, o nichž stěžovatel tvrdil, že mu byla způsobena během vyšetřování, když měl na rukou pouta, lze pokládat za zranění menšího významu. Navíc, otázka, zda útok na stěžovatelovu lidskou důstojnost vyžaduje náhradu škody i přes zadostiučinění, jichž se mu dostalo, je obtížnou právní otázkou, k níž neexistuje žádný precedens v rozsudku soudu poslední instance. Nemohlo o ní tudíž být rozhodnuto v žádosti o poskytnutí právní pomoci.
61. Po vrácení případu zůstává řízení stále neukončené u Krajského soudu ve Frankfurtu nad Mohanem.
62. Relevantní vnitrostátní, mezinárodní veřejné a srovnávací právo a praxe
63. Ustanovení vnitrostátního práva
64. Základní zákon
65. Článek 1 § 1 Základního zákona o ochraně lidské důstojnosti zní takto:

„Lidská důstojnost je nedotknutelná. Je povinností státní moci ji respektovat a chránit.“

60. Článek 104 § 1, věta druhá, Základního zákona o právech zadržených osob zní takto:

„Osoby vzaté do vazby nesmějí být podrobeny mentálnímu nebo fyzickému špatnému zacházení.“

2. Zákon o trestním řízení (trestní řád)
3. Článek 136a trestního řádu o zakázaných vyšetřovacích metodách zní takto:

„(1) Svoboda obviněného činit rozhodnutí a projevovat svou vůli nesmí být ohrožena špatným zacházením, vyvolanou únavou, fyzickým zásahem, podáním drog, mučením, oklamáním či hypnózou. Nátlaku může být použito, jen pokud je to dovoleno trestním řádem. Vyhrožování obviněnému opatřeními, která trestní řád nedovoluje, nebo příslib vyhlídky, kterou zákon nepřipouští, je zakázáno.

(2) Opatření, která narušují paměť obviněného nebo jeho schopnost porozumět dané situaci a akceptovat ji, nejsou dovolena.

(3) Zákaz uvedený v pododstavcích (1) a (2) platí, i když obviněný souhlasí (s navrženým opatřením). Výpovědi získané při porušení tohoto zákazu nebudou použity (jako důkaz), i když obviněný s jejich použitím souhlasí.“

3. Trestní zákon
4. Podle článku 211 trestního zákona se úmyslné zabití osoby klasifikuje jako vražda, jsou-li přítomny některé prvky jako například chamtivost, zrada nebo aby se zakryl jiný trestný čin. Vražda se trestá odnětím svobody na doživotí.
5. Prohlášení trestajícího soudu v tom smyslu, že vina obžalovaného je obzvláště závažná, může mít, inter alia, vliv na pozdější rozhodnutí ohledně odkladu výkonu zbytku trestu na doživotí, jestliže si odsouzený odpykal ze svého trestu patnáct let, pokud to lze odůvodnit zájmem veřejné bezpečnosti a jestliže závažnost viny odsouzeného nevyžaduje pokračovat ve výkonu trestu.
6. Ustanovení mezinárodního práva veřejného
7. Úmluva proti mučení a jinému krutému, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestání, kterou přijalo Valné shromáždění OSN dne 10.prosince 1984 (resoluce 39/46) a která vstoupila v platnost dne 26. června 1987, stanoví toto:

Článek 1

„1. Pro účely této Úmluvy znamená pojem „mučení“ čin, jímž se úmyslně přivodí osobě krutá bolest nebo utrpení, ať už fyzické či mentální, za takovým účelem, jako jsou získání od ní nebo od třetí osoby informací či přiznání, její potrestání za čin, který spáchala tato či jiná osoba nebo z něhož jsou podezřelé, nebo s cílem zastrašit tuto nebo jinou osobu z jakéhokoli jiného důvodu založeného na diskriminaci jakéhokoli druhu, když taková bolest nebo utrpení jsou způsobeny veřejným činitelem nebo jinou osobou jednající z úředního pověření nebo z jejich podnětu či s jejich veřejným či tichým souhlasem. Toto vymezení nezahrnuje bolest nebo utrpení, které vznikají pouze v důsledku zákonných sankcí, jsou od těchto sankcí neoddělitelné nebojsou jimi vyvolány náhodou.“

Článek 15

„Každý stát, který je smluvní stranou této Úmluvy, zajistí, aby žádné prohlášení, které podle zjištění bylo učiněno v důsledku mučení, nebylo použito jako důkaz v žádném soudním řízení, s výjimkou případů, kdy se použije proti osobě obviněné z mučení jako důkaz o tom, že toto prohlášení bylo učiněno.“

Článek 16

„1. Každý stát, který je smluvní stranou této Úmluvy, se zavazuje zabránit na kterémkoli území pod jeho jurisdikcí dalším činům krutého, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, které nespadají pod mučení, jak je vymezeno v článku 1, jsou-li takovéto činy spáchány veřejným činitelem nebo jinou osobou jednající z úředního pověření nebo z jiného podnětu či s jejich výslovným nebo tichým souhlasem. Zejména se použijí závazky obsažené v článcích 10, 11, 12 a 13 s tím, že odkaz na mučení se nahradí odkazem na jiné formy krutého, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání.“

1. Praxe soudů jiných států a jiných orgánů monitorujících lidská práva
2. Právní kvalifikace výhrůžek mučením
3. Některé instituce monitorující dodržování zákazu mučení a jiného nelidského či ponižujícího zacházení nastolily otázku rozsahu tohoto zákazu v kontextu s výhrůžkami podrobit určitou osobu fyzickému poškození.
4. Inter-americký soud pro lidská práva ve svém rozsudku ze dne 27. listopadu 2003 v případu

Maritza Urrutia v. Guatemala (Série C č.103) nalezl toto:

„85. S ohledem na zacházení, kterému činitelé státu podrobili Maritzu Urrutia, když byla protiprávně a arbitrárně zadržena, pokládá Soud za prokázané, že hlava údajné oběti byly zakryta kapucí, že byla položena na postel s pouty v místnosti, kde byly světlo a rádio zapnuty v plné rozsahu, což jí bránilo spát.

Kromě toho byla oběť podrobena dlouhým výslechům, během nichž jí byly ukazovány fotografie lidí, kteří vykazovali stopy mučení nebo kteří byli zabiti v boji, a bylo jí vyhrožováno, Že to s ní a s její rodinou dopadne stejně. Státní agenti jí rovněž vyhrožovali, že bude fyzicky mučena nebo že bude zabita spolu s členy její rodiny, nebude-li spolupracovat. K tomuto účelu jí předložili její fotografie a fotografie její rodiny spolu s korespondencí, kterou posílala bývalému manželovi (viz výše § 5.8), na závěry byla Maritza Urrutia přinucena natočit video, které bylo později vysíláno na dvou guatemalských televizních kanálech, kde proti své vůli učinila prohlášení, jehož obsah musela stvrdit na tiskové konferenci, která se konala po jejím propuštění (viz výše § 58.8 a 58.9).

…

92. Mezinárodně právní režim absolutního zákazu mučení ve všech formách, jak fyzického tak i psychologického, byl vyvinut a bylo uznáno, že hrozba nebo reálné nebezpečí podrobení osoby fyzickému ublížení vyvolává za určitých okolností takový stupeň duševní úzkosti, že to může být pokládáno za „psychologické mučení“.
93. Ve světle výše uvedeného Soud prohlašuje, že stát porušil Americkou úmluvu, pokud se jedná o její článek 1(1), jakož i závazky stanovené články 1 a 6 Inter-americke úmluvy proti mučení, a to ke škodě Maritzy Urrutia.“
94. Zvláštní zpravodaj Komise pro lidská práva OSN se zabýval ve své zprávě pro Valné shromáždění ze dne 3. července 2001 otázkou mučení a jiného krutého, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání (UN Doc.A/56/156), kde se uvádí toto.

„Jak uvádí Výbor pro lidská práva ve svém Generálním komentáři č. 20 (10. dubna 1992) k článku 7 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, zvláštní zpravodaj by rád připomněl vládám, že se zákaz mučení nevztahuje pouze na činy způsobující fyzickou bolest, nýbrž i na činy, které způsobují oběti mentální útrapy, jako například zastrašování nebo jiné formy hrozeb“ (§ 3). Zvláštní zpravodaj poukázal na to, že „strach z fyzického mučení může být mentálním mučením“ (§ 7). Dále vyslovil zvláštní stěžovatel názor, že „závažné a věrohodné hrozby, včetně hrozby smrtí, poškozením tělesné integrity oběti nebo třetí osoby, mohou znamenat kruté, nelidské či ponižující zacházení nebo i mučení, zejména zůstává-li oběť v rukou vykonavatelů“ (§ 8).

68. Výbor OSN pro lidská práva ve svém stanovisku přijatém dne 29. března 1983 v případu Estrella v. Uruguay (sdělení č. 74/1980), že autor sdělení, koncertní pianista, „byl podroben krutému fyzickému a psychologickému mučení, včetně hrozeb, že jeho ruce budou uříznuty elektrickou pilou, a to proto, aby byl přinucen k souhlasu s podvratnou činnost“ (§ 8.3). Výbor pro lidská práva konstatoval, že autor byl podroben mučení v rozporu s článkem 7 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech (ICCPR) (§ 10).
69. Přípustnost důkazů získaných mučením nebo jiným špatným zacházením: pravidlo o vyloučení

(a) Smluvní státy Úmluvy

69. Z materiálů, které má Soud k dispozici, vyplývá, že mezi smluvními stranami Úmluvy neexistuje jasný konsensus o rozsahu pravidla o vyloučení.

(b) Ostatní orgány monitorující lidská práva

70. Výbor OSN pro lidská práva uvedl ve svém Generálním komentáři č. 7 o mučení nebo krutém, nelidském či ponižujícím zacházení (článek 7 ICCPR) ze dne 30. května 1982 toto.

„1. … z článku 7, ve spojení s článkem 2 Paktu, vyplývá, že státy musí zajistit účinnou ochranu nějakým mechanismem kontroly. Stížnosti na špatné zacházení musí být účinně vyšetřeny příslušnými orgány. Osoby, které jsou shledány vinnými, musí být vedeny k odpovědnosti a oběti musí mít k dispozici účinné opravné prostředky, včetně práva na získám kompenzace. Mezi zárukami, které mohou kontrolu zefektivnit, jsou … ustanovení činící přiznaní nebo jiný důkaz získaný prostřednictvím mučení či jiného zacházení odporujícího článku nepřípustným u soudu; …“

71. Generální komentář č. 7 ve věci zákazu mučení a krutého zacházeni či trestání byl nahrazen Generálním komentářem č. 20 ze dne 10. března 1992. Zde se uvádí toto.

„12. Pro odrazení od porušování článku 7 je důležité, aby zákon zakázal připustit v soudním řízení prohlášení či přiznání získaná mučením nebo jiným zakázaným zacházením.

72. Výbor proti mučení, který monitoruje implementaci Omluvy OSN proti mučení, doporučil ve své závěrečném stanovisku k Německu ze dne 11. května 1998 (doc. č. A/53/44), že „další legislativní pozornost je třeba věnovat striktnímu vynucování článku 15 Úmluvy a že u všech důkazů získaných přímo či nepřímo mučením je třeba zabránit v tom, aby se s nimi seznámili soudci rozhodující ve všech soudních řízeních“ (viz § 193).

(c) Judikatura soudů jiných států

73. Zákaz užívat jakýmkoli způsobem v neprospěch obviněného informace odvozené ze skutečností zjištěných v důsledku protiprávních činů státních agentů (tzv. doktrína ovoce z jedovatého stromu) je pevně zakotven v právní tradici Spojených států (viz, například, Nejvyšší soud USA, č. 82-1651, Nix v. Williams, rozhodnutí ze dne 11. června 1984, 467 U S 431 (1984), str. 441 a násl.; Nejvyšší soud USA, č.82-5298, Segura v. Spojené státy, rozhodnutí ze dne 5. července 1984, 468 U.S. 796(1984), str. 796 – 797 a 815 a Nejvyšší soud USA, č. 07-513, Herring v. Spojené státy, rozhodnutí ze dne 14. ledna 2009, 555 U.S. /2009/), část II.A. s dalšími odkazy). Zákaz se vztahuje na informace získané z vynucených přiznání (viz otázka vynucení, Nejvyšší soud USA, č.50, Blackburn v. Alabama, rozhodnutí ze dne 18.března 1963, 372 U.S. 293 (1963), str.293 a 307 – 309), takže jestliže přiznání vede k dalšímu důkazu, pak je tento důkaz rovněž u soudu nepřípustný navíc k samotnému přiznání (srv. Nix, cit. výše, str. 441 a Segura, cit. výše, str. 804). Důkaz je však třeba vyloučit jen tehdy, jestliže protiprávnost je bezprostřední příčinou odhalení důkazu. Jinými slovy, důkaz bude vyloučen, jestliže může být prokázáno, že „nebýt“ protiprávního jednání, nebyl by nalezen. Pravidlo výlučnosti se neaplikuje, jestliže spojení mezi protiprávním jednání policie a odhalením důkazu je tak vzdáleno, že tento svazek přetrhává. Tak je tomu například tehdy, jestliže se policie spoléhá na nezávislý zdroj, aby důkaz nalezla (viz Nix, cit. výše, str.441 – 444 a Segura, cit.výše, str.796 – 797, 804 – 805 a 815 s dalšími odkazy), nebo tehdy, kdy by byl důkaz nakonec nevyhnutelně nalezen, i kdyby nedošlo k porušení ústavních ustanovení (viz Nix, cit.výše, str.441 – 444).
74. Pravidlo výlučnosti se aplikuje i v jiných jurisdikcích. Nejvyšší odvolací soud Jižní Afriky rozhodl v rozsudku ze dne 10. dubna 2008 v případu Mthembu v. Stát, kauza č. 379/007/2008/ ZASCA 51, takto:

„Závěr: Důkaz o spoluúčasti vynucený mučením (včetně reálného důkazu, který z toho vyplývá) je nepřípustný …

33. … Hillux a kovová skříň byly skutečnými důkazy kritickými pro kauzu státu proti stěžovateli, pokud jde o loupež. Za normálních okolností, jak jsem již uvedl, by takovýto důkaz nebyl

vyloučen, protože existuje nezávisle na jakémkoli porušení ústavních předpisů. Avšak tato odhalení byla učiněná v důsledku mučení Ramseroopa. Neexistuje žádný náznak toho, že by k odhalení došlo v každém případě. Kdyby tomu tak bylo, byl by výsledek tohoto případu jiný.

34. Ramseroop učinil výpověď na policii krátce nato, co byla kovová krabice nalezena v jeho domě po mučení. Že pak následné svědectví bylo podáno zjevně dobrovolně, nic nemění na tom, že informace získané touto výpovědí a týkající se Hillux a kovové krabice byly získány mučením. …takže zde existuje jasné spojení mezi jeho mučením a povahou důkazu, který byl soudu předestřen. Mučení zanechalo na důkazu skvrnu, kterou nelze odstranit.

…

36. Akceptovat výpověď Ramseroopa ohledně Hillux a kovové krabice by od nás vyžadovalo zavřít oči nad způsobem, jakým od něho policie získala informace. Seriózně lze říci, že by bylo příliš zahrnout soudní proces do „morální soutěsky“. To by ohrozilo integritu soudního procesu a pokazilo reputaci vedení justice. Z dlouhodobého hlediska může mít přijetí důkazu získaného mučením pouze korozivní účinek na systém trestního soudnictví. Veřejný zájem, podle mého názoru, vyžaduje jeho vyloučení bez ohledu na to, zda má takovýto důkaz dopad na spravedlivost procesu.
37. Ze všech uvedených důvodů pokládám výpověď Ramseroopa ohledně Hillux a kovové krabice za nepřípustnou. …“

PRÁVNÍ ZJIŠTĚNÍ

1. Údajné porušení článku 3 Úmluvy
2. Stěžovatel tvrdil, že byl podroben mučení v rozporu s článkem 3 Úmluvy při policejním vyšetřování dne 1. října 2002. Tvrdil, že je stále obětí tohoto porušení článku 3, který stanoví toto:

„Nikdo nesmí být mučen nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestu.“

76. Vláda s tímto názorem nesouhlasila a tvrdila, že stěžovatel už o sobě nemůže prohlašovat, že je obětí porušení článku 3.
77. Status stěžovatele jako oběti
78. Článek 34 ve své relevantní části stanoví toto:

„Soud může přijímat stížnosti od každé osoby … považující se za poškozenou v důsledku porušení práv přiznaných Úmluvou a Protokoly k ní jednou z Vysokých smluvních stran.…“

78. Soud má za to, že v daném případě nemůže zodpovědět otázku, zda stěžovatel později ztratil svůj status jako oběť porušení článku 3 Úmluvy ve smyslu článku 34 Úmluvy, aniž by nejdříve zjistil, jak bylo se stěžovatelem zacházeno při vyšetřování a aniž by vyhodnotil krutost tohoto zacházení ve světle článku 3. Poté bude moci zvážit adekvátnost nebo jinak posoudit reakci orgánů na ni.
79. Zda napadené zacházení odporovalo článku 3

(a) Rozsudek senátu

79. Senát konstatoval, že detektiv E. vyhrožoval stěžovateli, na základě pokynů zástupce velitele policie ve Frankfurtu nad Mohanem D., fyzickým násilím způsobujícím značnou bolest, za tím účelem, aby mu stěžovatel oznámil místo pobytu J. Senát konstatoval, že další hrozby tvrzené stěžovatelem nebo údajná fyzická zranění způsobená při výslechu nebyla prokázána nad rozumnou pochybnost. S přihlédnutím k okolnostem případu charakterizoval senát tuto hrozbu jako nelidské zacházení zakázané článkem 3.

(b) Podání stran

(i) Stěžovatel

80. Stěžovatel tvrdil, že při výslechu vedeném policejním detektivem E. dne 1. října 2002 byl podroben zacházení zakázanému článkem 3. Policejní detektiv E. mu vyhrožoval, že mu bude způsobena „nesnesitelná bolest, jakou nikdy dříve nezažil11, pokud neoznámí místo, kde se nachází J. Tento policista tvrdil, že tato bolest mu bude způsobena tak, že po ní nezůstanou žádné stopy a že speciálně pro tuto techniku vyškolený policista je již na cestě k policejní stanici helikoptérou. Aby to zvýraznil, E. napodobil rotující vrtuli helikoptéry a detailně graficky popsal bolest při mučení. Stěžovatel uvedl, že ve skutečnosti již byla v té době připravena konkrétní opatření v tom smyslu, že policejní lékařka následně potvrdila, že byla připravena se mučení zúčastnit, aby zabránila ztrátě vědomí stěžovatele nebo aby zabránila zanechání stop.
81. Stěžovatel dále tvrdil, že mu bylo vyhrožováno sexuálním zneužitím, že bude uzamčen na cele se dvěma velkými „negry“, kteří jej napadnou. Během výslechů mu byla způsobena také fyzická zranění. E. jej několikrát udeřil do hrudníku, způsobil mu modřiny a jednou do něho strčil tak, že narazil hlavou do zdi. Stěžovatel předložil na podporu svých tvrzení dvě potvrzení ze 4. a ze 7. října 2002 vystavená policejními Lékaři (viz výše odstavec 21). Později stěžovatel tvrdil, že byl proti své vůli přepraven do Birsteinu a že musel jít pěšky bez bot lesem k místu, kde zanechal tělo, a že na příkaz policie jí musel ukázat přesné místo. Na zpáteční cestě z Birsteinu byl rovněž přinucen odhalit další důkazy. Uvedl, že mu bylo vyhrožováno policií i v době, kdy již policie věděla, že je J. mrtvý, takže byl nucen obviňovat sám sebe, aby tak podpořil vyšetřování vedené proti němu.
82. S odvoláním zejména na články 1 a 15 Úmluvy OSN proti mučení (viz výše odstavec 64) stěžovatel tvrdil, že zacházení, jemuž byl podroben za účelem přiznání, je třeba označit za mučení.

(ii) Vláda

83. Ve svých podáních vůči senátu Vláda uznala, že během stěžovatelova dne 1. října 2002 došlo, bohužel, k porušení článku 3. Zdůraznila však, že stěžovateli bylo vyhrožováno krutou bolestí pouze, když nechtěl informovat policii o tom, kde se nachází J. Vláda popřela, že existovaly další hrozby sexuálním zneužitím stěžovateli. Dále popřela, že zranění, která stěžovatel utrpěl, byla způsobena během výslechu na policii a že byl přinucen jít do Birsteinu bos. Stěžovatel utrpěl odřeniny, když byl zatýkán na frankfurtském letišti. Vláda zdůraznila, že až dosud stěžovatel tvrdil, že jej E. uhodil pouze jednou do hrudi a že hlavou do zdi udeřil jen jednou. Vnitrostátní soudy nezjistily další výhrůžky nebo zranění,
84. Vláda dále poukázala na to, že policisté D. a E. se uchýlili k této metodě výslechu, aby zachránili život J.. o kterém se domnívali, že je ve velkém nebezpečí. Nevěděli, že J. byl již předtím usmrcen.

(iii) Interventi třetí strany

(alfa) Rodiče J.

85. Rodiče J. potvrdili to, co uvedla Vláda. Upozornili na to, že o různých zraněních stěžovatele, včetně zranění pod klíční kostí, byla zmínka poprvé až nyní, a to v tom smyslu, že byla způsobena při výslechu 1. října 2002. Předtím však stěžovatel uvedl, že ke svým zraněním přišel během zadržení 30. září 2002. Toto doznání lze vyčíst z jeho knihy publikované v roce 2005 („Sám s Bohem – Cesta zpět“, str. 57-61), která pojednává o trestním vyšetřování a o procesu vedeném proti němu. V kapitole s názvem „Vazba“ reprodukoval stěžovatel kopii

lékařského potvrzení vystaveného policejním lékařem dne 4. října 2002 (viz výše odstavec 21), aby ukázal, jaká zranění mu byla způsobena během vazby dne 30. září 2002. Nyní použil stejné potvrzení na podporu svého tvrzení, že ke zraněním došlo během výslechu. Jeho zranění tudíž neměla žádnou spojitost s jeho výslechem 1. října 2002.

(beta) Redress Trust

86 S odvoláním zejména na nálezy institucí Úmluvy v případu Greek (zprava Komise ze dne 5 listopadu 1969,/1969/ 12 Yearbook 170. str. 461) a v případu Akkoc v. Turecko (č 22947/93 a 22948/93, § 25 a 116 – 117, ECHR 2000-X) Redress Trust zdůraznil, ze aby určité jednání znamenalo mučení, není nutné, aby způsobilo fyzické zranění. Převážnou formou mučení je samotné mentální ublížení. Kromě toho Soud potvrdil, že pouhá hrozba jednáním zakázaným článkem 3 může znamenat porušení tohoto článku (třetí strana se zde odvolala na případ Campbell a Cosans v. Spojené království, 25. února 1982, Serie A-48). Ruzne mezinárodní instituce, inter alia, Inter-americký soud pro lidská práva (viz výše odstavec 6), zvláštní zpravodaj OSN pro mučení (viz výše odstavec 67) a Výbor OSN pro lidská práva (viz výše odstavec 68), již rovněž nalezly, že výhrůžka závažným fyzickým zraněním může v závislosti na okolnostech a na dopadu na konkrétního jednotlivce znamenat mučeni nebo jinou formu špatného zacházení. Na každý pád činit rozdíl mezi mučením a jiným špatným zacházením není z hlediska článku 3 Úmluvy nutné, jelikož na rozdíl od Úmluvy OSN proti mučení v článcích 1,15 a 16 (viz výše odstavec 64), relevantní článek Úmluvy nespojuje mučení s rozdílnými právními důsledky ve srovnání s jinými formami zakázaného špatného zacházení. S odvoláním, inter alia, na případ Labita v. Itálie* (/GC/, č. 26772/95, § . ECHR 2000-IV) Redress Trust zdůraznil, že zákaz mučení a jiného krutého nelidského a ponižujícího jednání je absolutní a nepřipouští žádné výjimky, ospravedlněni či omezeni, bez ohledu na okolnosti případu nebo na jednání oběti.

(c) Hodnocení Soudu

(i) Rekapitulace relevantních principů

87. Soud připomněl, že článek 3 Úmluvy zakotvuje jednu z nejzákladnějších hodnot demokratické společnosti. Na rozdíl od většiny hmotně právních ustanovení Úmluvy, článek 3 neobsahuje ustanovení o výjimkách a žádná odchylka od něho není povolena podle článku 5 § 2, a to ani v případě veřejného ohrožení státní existence (viz Selmouni v. Francie /GC/, č. 25803/94, § 95, ECHR 1999-V a Labita, cit. výše, § 119). Soud potvrdil, že i za nejobtižnějších okolností, jako jsou například boj proti terorismu nebo boj s organizovaným zločinem. Úmluva absolutně zakazuje mučení a nelidské či ponižující zacházení, a to bez ohledu na chování dotčené osoby (viz Chahal v. Spojené království, 15. listopadu 1996. § 79, Reports of Judgments and Decisions 1996-V a Labita, cit. výše, § 119). Povaha trestného činu údajně spáchaného stěžovatelem je tudíž pro účely článku 3 irelevantní (viz V.v. Spojené království /GC/. č. 24888/94. § 69, ECHR 1999-IX, Ramirez Sanchez v. Francie /GC/, c. 59450/00. § 116. ECHR 2006-IX a Saadi v. Itálie /GC/, č. 37201/06, § 127, ECHR 2008-...).
88. Aby špatné zacházení spadalo pod rozsah článku 3, musí dosáhnout minimální úrovně tvrdosti. Hodnocení tohoto minima závisí na všech okolnostech případu, jako například na délce takového zacházení, na jeho fyzických či mentálních účincích a v některých případech na pohlaví věku a zdravotním stavu oběti (viz Irsko v. Spojené království, 18. ledna 1978, § 162, Serie A-25 a Jalloh v. Německo /GC/, č. 54810/00. § 67, ECHR 2006-IX). Dalšími faktory jsou účel, pro který bylo zacházení provedeno, spolu s úmyslem nebo motivací stojící v pozadí (srov., inter alia, Aksoy v. Turecko*, 18. prosince 1996, § 64, Reports 1996-VI, Eg- mez v. Kypr, č. 30873/96, § 78, ECHR 2000-XII a Krastanov v. Bulharsko, č. 50222/99, § 53, 30. září 2004), jakož i jeho kontext, jako například atmosféra zvýšeného napětí a emoci (srov. například Selmouni, cit. výše, § 104 a Egmez, loc .cit.).

89. Soud shledal zacházení „nelidským“, protože, inter alia, bylo předem promyšlené, bylo aplikováno po dobu několika hodin a způsobilo bud skutečné ublížení na těle nebo intenzivní fyzické a mentální útrapy (viz Labita, cit. výše, § 120 a Ramirez Sanchez, cit. výše, § 118). Zacházení bylo shledáno „ponižujícím“, jestliže vyvolalo u svých obětí pocity strachu, úzkosti a méněcennosti způsobující jejich ponížení a degradaci a případně podlamující jejich fyzický či morální odpor, nebo když vedlo oběť k jednání proti její vůli nebo svědomí (viz, inter alia, Keenan v. Spojené království, č. 27229/95, § 110, ECHR 2001-III a Jalloh, cit. výše, § 68).
90. Při rozhodování o tom, má-li být konkrétní forma špatného zacházení kvalifikována jako mučení, je třeba věnovat pozornost rozlišování zakotvenému v článku 3, a to mezi tímto pojmem a pojmem nelidského či ponižujícího zacházení. Jak bylo poznamenáno v předchozích případech, zdá se, že bylo záměrem, aby Úmluva cestou tohoto rozlišování měla zvláštní stigma pečlivě zvážit nelidské zacházení způsobující velmi závažné a kruté útrapy (viz Irsko v. Spojené království, cit. výše, § 167, Aksoy, cit. výše, § 63 a Selmouni, cit. výše, § 96). Navíc ještě ke krutosti zacházení existuje účelný prvek k mučení, jak uznává Úmluva OSN proti mučení a dalšímu krutému, nelidskému a ponižujícímu zacházení a trestání, jejíž článek l definuje mučení jako záměrné způsobování kruté bolesti nebo utrpení za účelem, inter alia, získání informací, udělení trestu nebo zastrašování (viz Akcoy, cit. výše, § 115).
91. Soud dále připomněl, že hrozba jednáním zakázaným článkem 3, pokud je dostatečně reálná a bezprostřední, může být v rozporu s tímto ustanovením. Takže výhrůžka jednotlivci mučením může být přinejmenším nelidským zacházením (srov. Campbell a Cosans, cit. výse, § 26).
92. Při hodnocení důkazů, o které se má opírat rozhodnutí o tom, zda byl či nebyl poučen článek 3, Soud akceptuje důkazní standard „mimo rozumnou pochybnost“. Takovýto důkaz však může vyplynout z koexistence dostatečně silných, jasných a souhlasných důsledku nebo z nevyvratitelných faktických domněnek (viz Jalloh, cit. výše, § 67 a Ramirez Sanchez, cit. výše, § 117). Soud zejména konstatoval, že pokud je jednotlivec vzat do policejní vazby v dobrém zdravotním stavu, avšak při propuštění je zraněn, pak je na státu, aby předložil přijatelné informace jak k tomu došlo; pokud se tak nestane, nastává otázka, zda byl či nebyl porušen článek 3 Úmluvy (srov. Tomasi v. Francie**, 27. srpna 1992, § 110, Serie A 241 -A, Ribitsch v. Rakousko, 4. prosince 1995, § 34, Serie A-336, Aksoy, cit. výše, § 61 a Selmouni, cit. výše, § 87).
93. Jedná-li se o údajné porušení článku 3 Úmluvy, musí provést Soud pečlivé prověření (viz Matko v. Slovinsko, č. 43393/98, § 100. 2. listopadu 2006 a Vladimír Romanov v. Rusko, č. 41461/02, § 59, 24. července 2008). Avšak tom, kde proběhlo vnitrostátní řízení, není úlohou Soudu nahradit vlastním hodnocením faktů hodnocení provedené vnitrostátními soudy, protože obecně je věcí těchto soudů, aby vyhodnotily důkazy, které mají k dispozici (viz Klaas v. Německo*, 22. září 1993, § 29, Serie A-269 a Jasar v. „bývalá jugoslávská republika Makedonie“, č. 69908/01, § 49, 15. února 2007). I když Soud není vázán nálezy vnitrostátních soudů, za normálních okolností vyžaduje, aby k odchylce od faktických nálezů dosažených těmito soudy došlo na základě kogentních prvků.

(ii) Aplikace těchto principů na daný případ

(alfa) Hodnocení faktů Soudem

94. Při hodnocení zacházení, jemuž byl stěžovatel vystaven 1. října 2002, Soud konstatoval, že mezi stranami není sporu o tom, že během výslechu onoho rána bylo stěžovateli vyhrožováno detektivem E., na základě pokynů zástupce velitele policie ve Frankfurtu nad Mohanem D., nesnesitelnou bolestí, jestliže bude odmítat sdělení údajů o tom, kde se nalézá J. Procedura, která nezanechá žádné stopy, bude provedena policistou, který je k tomu speciálně vyškolen a který je již vrtulníkem přepravován na policejní stanici. Procedura proběhne pod lékařským dohledem. To bylo ve skutečnosti zjištěno Krajským soudem ve Frankfurtu nad Mohanem jak v

trestním řízení proti stěžovateli (viz výše odstavec 26), tak i v trestním řízení vedeném proti policistům (viz výše odstavec 47). Kromě toho je jasné z poznámky D. pro policejní spis (viz výše odstavec 20) i z nálezů vnitrostátního soudu v trestním řízení proti D. (viz výše odstavec 47), že D. měl v úmyslu v případě nutnosti uskutečnit tuto hrozbu za pomoci „séra pravdy“ a že stěžovatel byl varován, že k uskutečnění této hrozby je možné přistoupit ihned.

95. Jelikož D. nařídil několikrát svým podřízeným vedoucím odborů, aby proti stěžovateli použili v případě nutnosti síly, než s konečnou platností nařídil E. vyhrožovat stěžovateli mučením (viz výše odstavec 47), nelze jeho pokyn pokládat za spontánní akt a byl zde přítomen prvek úmyslu. Dále s ukazuje, že stěžovatel, v době kdy byl zadržován, měl v místnosti pro výslechy na rukou pouta (viz výše odstavec 57), takže byl v situaci obzvláštní zranitelnosti a omezení. Vzhledem k nálezům vnitrostátních soudů a k materiálu, který má k dispozici, nabyl Soud přesvědčení, že policisté se uchýlili k dané metodě výslechu v přesvědčení, že život J. by mohl být zachráněn.
96. Soud dále konstatoval, že stěžovatel tvrdil, že byl rovněž fyzicky napaden a zraněn a že mu bylo vyhrožováno sexuálním zneužitím během vyšetřování. Při hodnocení toho, zda tato tvrzení, která Vláda popírala, byla dokázána mimo rozumnou pochybnost, Soud nalezl, že ve světle lékařských potvrzení předložených stěžovatelem není jeho tvrzení o napadení během výslechu zcela neopodstatněné. Z těchto potvrzení vyplývá, že stěžovatel skutečně utrpěl modřiny na hrudi ve dnech před lékařským vyšetřením.
97. Soud však vzal také na vědomí vysvětlení Vlády, pokud jde o příčinu stěžovatelových zranění, spolu s tvrzením rodičů J. k tomuto bodu. Ti tvrdili, s odvoláním na vlastní stěžovatelovo prohlášení v jeho knize publikované v roce 2005, že všechna zranění, včetně poranění jeho pokožky, která stěžovatel nepochybně utrpěl, byla způsobena během jeho zadržení, když byl svázán (viz výše odstavce 13 a 14). Soud dále poznamenal, že vnitrostátní soudy neshledaly žádné z dodatečných tvrzení stěžovatele prokázaným. Zdá se, že před vnitrostátními soudy, které posuzovaly a hodnotily důkazy, stěžovatel nemluvil o tom, že by byl fyzická zranění utrpěl během výslechu, alespoň ne v tom rozsahu, jako to učinil před Soudem (viz výše zejména odstavec 26). Kromě toho z lékařských potvrzení nevyplývá, jaké byly pravděpodobné příčiny poranění (viz výše odstavec 21).
98. Z hlediska výše uvedeného nemůže Soud učinit závěr, že stěžovatelovy stížnosti ohledně fyzických napadení a poranění spolu s údajným vyhrožováním sexuálním napadením během výslechu nebyly prokázány mimo rozumnou pochybnost.
99. Soud dále konstatoval, že podle vlastních tvrzení byl stěžovatel též podroben zacházení zakázanému článkem 3 v tom směru, že musel jít pěšky bez obuvi lesem v Birsteinu a že byl přímo donucen ukázat přesné umístění mrtvoly a odhalit další důkazy. Vláda tato tvrzení rovněž popřela. Soud poznamenal, že podle nálezu vnitrostátních orgánů stěžovatel po výslechu souhlasil doprovodit policisty k rybníku, kdy ukryl mrtvolu J. (viz výše odstavec 17). Nic nenasvědčuje tomu, že by bylo stěžovateli cestou do Birsteinu některým policistou verbálně vyhrožováno, aby tak byl přinucen označit přesné místo, kde ležela mrtvola. Avšak otázka, zda a do jaké míry bylo odhalení důkazů stěžovatelem v Birsteinu v příčinné souvislosti s hrozbami na policejní stanici, je otázkou, o níž je třeba rozhodnout ve spojení s článkem 6. Ve světle skutečnosti, že lékařská potvrzení obsahovala diagnózu opuchlin a puchýřů na stěžovatelových nohou (viz výše odstavec 21), Soud nalezl, že jeho tvrzení, že musel jít bez bot, zcela ztrácí opodstatnění. Avšak vnitrostátní soudy, po posouzení důkazů, jež měly k dispozici, neshledaly toto tvrzení – které stěžovatel zřejmě ani neuvedl na počátku řízení – prokázaným (viz zejména odstavec 26 výše). Příčina zranění nebyla posudkovými lékaři prokázána. Za těchto okolností nedospěl Soud k názoru, že stěžovatelova tvrzení v tomto ohledu byla prokázána nade vší pochybnost.
100. Ve světle výše uvedeného Soud shledal prokázaným, že stěžovateli bylo dne 1. října ráno vyhrožováno policií, že bude podroben nesnesitelné bolesti způsobem uvedeným výše v odstavcích 94-95, aby tak sdělil, kde se nachází J.

(beta) Právní kvalifikace zacházení

101. Soud poznamenal, že vláda uznala, že zacházení se stěžovatelem, kterému jej vystavil E., znamenalo porušení článku 3 Úmluvy. Avšak vzhledem k závažným tvrzením stěžovatele o mučení a k požadavku vlády na ztrátu statusu oběti shledal Soud nezbytným provést vlastní hodnocení toho, zda lze o tomto zacházení tvrdit, že dosáhlo minimální úrovně krutosti, aby mohlo být podřazeno pod rozsah článku 3, a pokud ano, jak má být klasifikováno. Vzhledem k relevantním faktorům uvedeným v judikatuře Soudu (viz výše odstavce 88 – 91) Soud pro změnu přezkoumá délku zacházení, jemuž byl stěžovatel podroben, jeho fyzické či mentální účinky na jeho osobu, zda bylo zacházení úmyslné nebo ne, jeho účel a kontext, za nichž bylo provedeno.
102. Pokud jde o délku napadeného zacházení, Soud konstatoval, že výslech pod hrozbou špatného zacházení trval asi deset minut.
103. Pokud jde o fyzické a mentální účinky, Soud zaznamenal, že stěžovatel, který původně odmítl odhalit místo, kde se nachází J., pod výhrůžkou přiznal, kde tělo ukryl. Poté během výslechu podrobně popsal smrt J. Soud proto dospěl k názoru, že reálné a bezprostřední vyhrožování svévolným a bezprostředním špatným zacházením, jemuž byl stěžovatel vystaven během výslechu, musí být pokládáno za způsobivší značný strach, úzkost a mentální utrpení. Stěžovatel však nepředložil žádná lékařská potvrzení, která by stanovila nějaké negativní psychologické následky, kterými by v důsledku toho trpěl.
104. Soud dále konstatoval, že vyhrožování nebylo spontánním činem, nýbrž že bylo předem promyšlené a vykalkulované svévolným a úmyslným způsobem.
105. Pokud jde o účel vyhrožování, je Soud přesvědčen o tom, že stěžovatel byl záměrně vystaven takovémuto zacházení, aby od něho byla vynucena informace o místě, kde se nachází J.
106. Soud dále konstatoval, že hrozby svévolným a okamžitým špatným zacházením byly vysloveny v kontextu s pobytem stěžovatele ve vazbě, a to právo vynucujícími policisty, přičemž stěžovatel měl pouta na rukou a tudíž byl ve stavu zranitelnosti. Je jasné, že D. a E. jednali při výkonu svých povinností jako agenti státu a že měli v úmyslu, pokud to bude nutné, svou hrozbu uskutečnit pod lékařským dohledem a speciálně vyškoleným policistou. Kromě toho, nařízení D. vyhrožovat stěžovateli nebylo spontánním rozhodnutím, jelikož D. vydal toto nařízení při řadě dřívějších příležitostí a stal se čím dále netrpělivějším z toho, že jeho podřízení nejednají podle jeho pokynů. K vyhrožování došlo v ovzduší rostoucího napětí a emocí za okolností, kdy policisté byli pod tlakem, přičemž věřili tomu, že život J. je ve velkém nebezpečí.
107. V této souvislosti Soud akceptoval motivaci chování policistů a to, že jednali ve snaze zachránit dětský život. Je však třeba zdůraznit, že s přihlédnutím k článku 3 a k dlouhodobě zakotvené judikatuře (viz výše odstavec 87) se zákaz špatného zacházení s člověkem aplikuje bez ohledu na chování oběti a na motivaci autorit. Mučení, nelidské či ponižující zacházení nelze vykonávat ani tehdy, je-li život (jiného) jednotlivce v ohrožení. Není dovolena žádná odchylka, a to ani v případě veřejného ohrožení života národa. Článek 3, který byl konstruován zcela jednoznačně, uznává, že každá lidská bytost má absolutní, nezcizitelné právo nebýt vystavena mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení za všech okolností, a to i za těch nejobtížnějších. Filozofický základ podpírající absolutní povahu práva podle článku 3 nedovoluje žádné výjimky nebo ospravedlňující faktory nebo vybalancování zájmů, a to bez ohledu na chování dotčené osoby a na povahu daného zločinu.
108. S přihlédnutím k relevantním faktorům pro charakteristiku zacházení, jemuž byl stěžovatel vystaven, je Soud přesvědčen, že reálné a bezprostřední výhrůžky stěžovateli s cílem získat od něho informace dosáhly minimální úrovně krutosti, aby bylo možné podřadit napadené chování pod článek 3. Soud připomněl, že podle jeho vlastní judikatury (viz výše odstavec 91), která se rovněž odvolává na článek 1 Úmluvy OSN proti mučení (viz výše odstavce 90 a 64) a podle názorů, které zastávají další mezinárodní instituce pro monitorování lidských práv (viz výše

odstavce 66 – 68), na něž se odvolává také Redress Trust, může se výhrůžka mučením stát mučením, protože podstata mučení pokrývá jak fyzickou bolest tak i mentální útrapy. Zdá se však, že existuje široká dohoda, a Soud se tak rovněž domnívá, že klasifikace toho, zda výhrůžka fyzického mučení je psychickým mučením nebo nelidským či ponižujícím zacházením, závisí na všech okolnostech daného případu, zejména na tvrdosti vynaloženého nátlaku a na intenzitě způsobených mentálních útrap. Při postavení proti sobě případu stěžovatele a jiných případů,, kde v jeho judikatuře bylo shledáno mučení prokázaným, Soud dospěl k názoru, že metoda výslechu, které byl stěžovatel podroben za daných okolností, byla dostatečně závažná, aby ji bylo možné označit jako nelidské zacházení zakázané článkem 3, avšak nedosáhla takové úrovně krutosti, aby dosáhla hranice mučení.

109. Zda stěžovatel ztratil svůj status oběti

(a) Rozsudek senátu

109. Senát dospěl k závěru, že stěžovatel již nemůže tvrdit, že se stal obětí porušení článku
110. Senát nalezl, že vnitrostátní soudy výslovně uznaly, a to jak v trestním řízení proti stěžovateli, tak i v trestním řízení proti policistům D. a E., že zacházení se stěžovatelem během jeho výslechu ze strany E. bylo porušením článku 3. Kromě toho se stěžovateli dostalo dostatečné nápravy tohoto porušení na vnitrostátní úrovni. Oba policisté, kteří mu vyhrožovali, byli odsouzeni a potrestáni a jejich postup byl pozastaven. Za okolností daného případu musela být tato odsouzení pokládaná za dostačující, byť učinila nápravu způsobem odlišným od kompenzace v penězích. Kromě toho, použití zakázaných metod vyšetřování vyústilo v sankce s tím, že žádné ze stěžovatelových přiznání v přípravném jednání nebylo připuštěno v jeho procesu jako důkaz.

(b) Podání stran

(i) Stěžovatel

110. Stěžovatel tvrdil, že neztratil svůj status oběti porušení článku 3. Vnitrostátní soudy neuznaly jasně porušení jeho práva garantovaného Úmluvou právně závazným způsobem. Pouze zmínily článek 3 ve svých rozhodnutích zamítajících stěžovatelovy stížnosti a námitky.
111. Dále pak stěžovatel tvrdil, že se mu nedostalo adekvátní náhrady za porušení zákazu mučení.. Pro něho nevyplynul žádný osobní prospěch z odsouzení D. a E., kteří byli potrestáni velmi mírně podmíněnými tresty a pro které jim nebyl uložen za jejich chování žádný disciplinární trest. D. byl dokonce po svém odsouzení povýšen. Řízení o úřední odpovědnosti, v němž stěžovatel požádal o náhradu škody vyplývající ze zacházení odporujícího článku 3, zůstává zatím neukončeno před civilními soudy a k dnešnímu dni stěžovatel neobdržel žádnou kompenzaci. Kromě toho stěžovatel tvrdil, že status quo ante může být obnoven pouze tehdy, budou-li v procesu vyloučeny všechny důkazy, které byly získány jako přímý důsledek porušení článku 3. Důkaz, o jehož přípustnosti bylo rozhodnuto na počátku tohoto procesu, zajistil jeho odsouzení a implicitně uložení maximálně aplikovatelného trestu. Vyloučení pouze předprocesních výpovědí, které učinil v důsledku nátlaku, nepostačuje k nápravě, protože tyto výpovědi nebyly nutné pro stíhání jeho osoby, jakmile byly reálné důkazy připuštěny.

(ii) Vláda

112. Vláda požádala Velký senát, aby potvrdil nález senátu, že stěžovatel pozbyl svůj status oběti porušení článku 3. Tři německé soudy – zejména krajský soud a Spolkový ústavní soud v trestním řízení proti stěžovateli a krajský soud v trestním řízení proti policistům – výslovně uznaly porušení článku 3. Tyto soudy zdůraznily, že lidská důstojnost je nedotknutelná a že mučení je zakázáno i tehdy, je-li ohrožen lidský život.

113. Podle názoru Vlády byla vůči stěžovateli učiněna dostatečná náprava. Oba dotčení policisté byli v trestním řízeni odsouzeni a potrestáni. Vláda zdůraznila, že pro policisty je velmi závažnou věcí, jsou-li odsouzeni a potrestáni. Navíc byli oba policisté ze svých míst odvoláni. Vláda připustila, že stěžovatel dosud neobdržel kompenzaci, avšak tvrdila, jelikož zahájil řízení o úřední odpovědnosti před vnitrostátními soudy až poté, kdy předložil svou stížnost Soudu, pak ke skutečnosti, že toto řízení nebylo dosud ukončeno, nelze přihlížet pokud jde o ztrátu statusu oběti. Kromě toho Krajský soud ve Frankfurtu nad Mohanem vyloučil přípustnost nejen přiznání ze dne 1. října 2002, nýbrž také všechna pozdější přiznání, která stěžovatel učinil před policií, prokuraturou a soudcem před procesem. Avšak stěžovatel, poté co byl poučen, že jeho předchozí výpovědi nebudou použity jako důkazy, učinil nicméně úplné nové přiznání druhého dne jeho procesu, a to ještě předtím, než byly předloženy další důkazy.

(iii) Intervence třetí strany (Redress Trust)

114. Podle podání organizace Redress Trust mezinárodní jurisprudence již uznala, že adekvátní a dostatečné prostředky nápravy v případech mučení a jiných zakázaných forem špatného zacházení zahrnují zejména následující formy reparace, které mohou být v konkrétním případě kumulovány. Za prvé se vyžaduje vyšetřování, které může vést k identifikaci a k potrestání osob odpovědných za jakékoli špatné zacházení (byl citován, inter alia, rozsudek ve věci Assenov a ostatní v. Bulharsko. 28. října 1998, § 102, Reports 1998-VIII). Za druhé, státy jsou povinny mít účinný systém trestního soudnictví, který může účinně trestat osoby, které se dopustily mučení a jiného zakázaného zacházení, a odrazovat od spáchání dalších zločinů tohoto druhu. Potrestání za porušení článku 3 musí odrážet závažnost tohoto zločinu a závazek státu trestat odpovědné agenty, což musí být provedeno vážně a nikoliv jako pouhá formalita (byl citován rozsudek ve věci Nikolova a Velichkova v. Bulharsko, č.7888/03, § 63, 20. prosince 2007). Za třetí, adekvátní a dostatečné prostředky nápravy ve vztahu k mučení a k jiným formám špatného zacházení zahrnují účinné civilní prostředky, zejména kompenzaci materiální škody a morální újmy. Sám Soud opakovaně shledal, že rozsudek per se není dostatečným spravedlivým zadostiučiněním v případech závažných porušení, jakými jsou porušení článku 3, a přiznal náhradu morální újmy (viz například rozsudek ve věci Selcuk a Asker v. Turecko, 24. dubna 1998, § 117 – 118, Reports 1998-II). Za čtvrté, vyžaduje se obnovení práv spojených s pokračujícím dopadem mučení, jako například vyloučení nedobrovolných výpovědí, je-li to nutné. Za páté, stát musí učinit opatření garantující, že se zakázané chování již nebude opakovat.

(c) Hodnocení Soudu

(i) Rekapitulace relevantních principů

115. Soud připomněl, že je především úkolem vnitrostátních orgánů napravit všechna porušení Úmluvy. V tomto směru otázka, zda stěžovatel může tvrdit, že se stal obětí údajného porušení, je relevantní ve všech stadiích řízení podle Úmluvy (viz, inter alia, Iliadin v. Francie, č. 73316/01, § 61, ECHR 2005-VII a Sordino v. Itálie /č. 1//GC/, č. 36813/97, § 179, ECHR 2006-V). Rozhodnutí nebo opatření příznivé pro stěžovatele není v principu postačující pro to, aby jej zbavilo statusu „oběti“ pro účely článku 34 Úmluvy, pokud to vnitrostátní orgány neuznají, buď výslovně nebo v podstatě, a pokud pak neučiní nápravu porušení Úmluvy (viz, inter alia, Eckle v. Německo, 15. července 1982, § 66, Serie A-51; Dalban v. Rumunsko /GC/, č. 28114/95, § 44, ECHR 1999-VI; Iliadin, cit. výše, § 62 a Scordino/č.l/, cit. výše, § 180).
116. Pokud jde o nápravu a o to, zda je přiměřená a dostatečná, aby zhojila porušení práva podle Úmluvy na vnitrostátní úrovni, Soud zpravidla konstatuje, že to záleží na okolnostech případu s přihlédnutím zejména k povaze daného porušení Úmluvy (srov. například Scordino /č.l/, cit. výše, § 186). V případech úmyslného špatného zacházení státními agenty odporujícího článku 3

Soud opakovaně konstatoval, že k poskytnutí dostatečné náhrady jsou nezbytná dvě opatření. Za prvé, státní orgány musí nejdříve provést důkladné a účinné vyšetření, které vede k identifikaci a k potrestání odpovědných osob (viz, inter alia, Krastanov. cit. výše, § 48; Camdereli v. Turecko, č. 28433/02, § 28 – 29, 17. července 2008 a Vladimír Romanov, cit. výše, § 79 a 81). Za druhé se vyžaduje přiznání kompenzace stěžovateli, je-li to vhodné (viz Vladimír Romanov, cit. výše, § 79 a, mutatis mutandis, Aksoy, cit. výše, § 98 a Abdulsamet Yaman v. Turecko, č. 32446/96, § 53, 2. listopadu 2004 /obojí v v kontextu s článkem 13/), nebo alespoň možnost požadování a získání náhrady škody, kterou stěžovatel utrpěl v důsledku špatného zacházení (srov., mutatis mutandis, Nikolova a Velichkova, cit. výše, § 56 /týká se porušení článku 2/; Camdreli, cit. výše, § 29 a Yeter v. Turecko, č. 33750/03, § 58, 13. ledna 2009).

117. Pokud se jedná o požadavek na úplné a účinné vyšetřování, Soud připomněl, že tam, kde jednotlivec uplatní spornou stížnost, že s ním bylo špatně zacházeno ze strany policie nebo jiných agentů státu nezákonně a v rozporu s článkem 3, pak toto ustanovení ve spojení s obecným závazkem státu podle článku 1 „přiznat každému, kdo podléhá jeho jurisdikci, práva a svobody uvedené … v Úmluvě“ implicitně vyžaduje, aby bylo zahájeno účinné a oficiální vyšetřování. Toto vyšetřování, stejně jako vyšetřování podle článku 2, musí vést k identifikaci a k potrestání odpovědné osoby (viz, inter alia, Assenov a ostatní, cit. výše, § 102; Labita, cit. výše, §131; Camdreli, cit. výše, § 36 – 37 a Vladimír Romanov, cit. výše, § 81).Aby bylo toto vyšetřování účinné, je nutné, aby stát přijal taková trestně právní ustanovení, která penalizují praxi odporující článku 3 (srov., mutatis mutandis, M.C. v. Bulharsko, č. 39272/98, § 150, 153 a 166, ECHR 2003-VII; Nikolova a Velichkova, cit. výše, § 57 a Camdreli, cit. výše, § 38).

118. Pokud jde o požadavek na kompenzaci, která napraví porušení článku 3 na vnitrostátní úrovni, Soud již několikrát konstatoval, že kromě úplného a účinného vyšetřování je nezbytné, aby stát přiznal stěžovateli kompenzaci, je-li to vhodné, nebo alespoň aby mu poskytl možnost usilovat o získání náhrady utrpěné škody v důsledku špatného zacházení (viz podrobně odkazy uvedené výše v odstavci 116). Soud již měl možnost konstatovat v kontextu s jinými články Úmluvy, že status stěžovatele jako oběti může záviset na úrovni kompenzace přiznané na vnitrostátní úrovni, a to s přihlédnutím ke skutečnostem, na které si stěžuje před Soudem (viz např. Normann v. Dánsko /dec./, č. 44704/98, 14. června 2001 a Scordino /č. I/, cit. výše, § 202 ohledně stížnosti na porušení článku 6 nebo Jensen a Rasmussen v. Dánsko /dec./, č. 52620/99, 20. března 2003, ohledně stížnosti na porušení článku 11). Tento nález se vztahuje, mutatis mutandis, na stížnosti týkající se porušení článku 3.

119. V případech úmyslného špatného zacházení nemůže být porušení článku 3 napraveno pouze přiznáním kompenzace oběti. Je tomu tak proto, že pokud státní orgány omezí svou reakci na incidenty úmyslného špatného zacházení agenty státu na pouhou výplatu kompenzace, aniž by neučinily dost pro to, aby stíhaly a trestaly odpovědné osoby, v některých případech by bylo agentům státu umožněno, aby zneužili práva těchto osob pod jejich kontrolou se skutečnou beztrestností, takže by se obecný právní zákaz mučení a nelidského či ponižujícího zacházení, navzdory svému základnímu významu, stal v praxi neúčinný (viz, mimo jiné, Krastanov, cit. výše, § 60; Camdreli, cit. výše, § 29 a Vladimír Romanov, cit. výše, § 78).

(ii) Aplikace těchto principů na daný případ

120. Soud nejprve přezkoumal, zda vnitrostátní orgány uznaly buď výslovně nebo co do podstaty porušení Úmluvy. Soud v této souvislosti konstatoval, že v trestním řízení proti stěžovateli Krajský soud ve Frankfurtu nad Mohanem ve svém rozhodnutí ze dne 9. dubna 2003 výslovně uvedl, že výhrůžka způsobit stěžovateli bolest za účelem „vypáčit“ z něho přiznání byla nejen zakázanou metodou výslechu ve smyslu článku 136a trestního řádu. Tato výhrůžka také přehlížela článek 3 Úmluvy, který podepírá trestní řád (viz výše odstavec 26). Obdobně Spolkový ústavní soud, s odvoláním na nález krajského soudu o porušení článku 3, konstatoval, že lidská důstojnost stěžovatele a zákaz podrobovat vězně špatnému zacházení (článek 1 a

článek 104 § 1, věta druhá, Základního zákona), nebyly respektovány (viz výše odstavec 42). Kromě toho, Krajský soud ve Frankfurtu nad Mohanem ve svém rozsudku ze dne 20. prosince 2004 odsuzujícím policisty konstatoval, že takovéto metody výslechu nelze ospravedlnit jako akt nezbytnosti, protože „nezbytnost“ není obhajobou porušení absolutní ochrany lidské důstojnosti ve smyslu článku 1 Základního zákona, která lež též v srdci článku 3 Úmluvy (viz výše odstavec 48).

Z tohoto hlediska Velký senát, který souhlasil v tomto ohledu s nálezy senátu, nabyl přesvědčení, že vnitrostátní soudy, které byly povolány k tomu, aby rozhodly o této otázce, uznaly výslovně a jednoznačným způsobem, že při vyšetřování stěžovatele došlo k porušení článku 3 Úmluvy.

121. Při posuzování toho, zda vnitrostátní orgány dále přiznaly stěžovateli vhodnou a dostatečnou satisfakci za porušení článku 3, musí Soud nejprve určit, zda provedly úplné a účinné vyšetřování odpovědných osob, v souladu s požadavky judikatury. Soud již dříve přitom bral v úvahu několik kritérií. Za prvé, důležitými faktory účinného vyšetřování, pokládanými za kritérium rozhodnosti orgánů identifikovat a stíhat odpovědné osoby, jsou pohotovost (srov. inter alia, Selmouni, cit. výše, § 78 -79; Nikolova a Velichkova, cit. výše, § 85 a násl.) a jeho rychlost (srov. Mikheyev v. Rusko, č. 77617/01, § 109, 26. ledna 2006 a Dedovskiy a ostatní v. Rusko, č. 7178/03, § 89, 15. května 2008). Kromě toho se za rozhodující pokládají výsledek vyšetřování a následující trestní řízení, včetně uložených sankcí, jakož i přijatá disciplinární opatření. Je důležité zajistit, aby odrazující účinek soudního systému a význam role, které musí sehrát úlohu prevence před porušováním zákazu, nebyly narušeny (srov. Ali a Duran v. Turecko, č. 42942/02, § 62, 8. dubna 2008; Camdereli, cit. výše, § 38 a Nikolova a Velichkova, cit. výše, § 60 a násl.).
122. V daném případu Soud vzal na vědomí, že trestní řízení proti policistům D. a E. bylo zahájeno asi tři až čtyři měsíce po stěžovatelově výslechu dne 1. října 2002 (viz výše odstavec 22) a že policisté byli odsouzeni konečným rozsudkem vyneseným asi dva roky a tři měsíce po tomto dni. 1 když Soud zjistil, že Krajský soud ve Frankfurtu nad Mohanem zmírnil jejich trest vzhledem, mimo jiné, k dlouhému trvání řízení (viz výše odstavec 50), byl ochoten akceptovat, že vyšetřování a trestní řízení byly přesto dostatečně pohotové a rychlé, aby splnily standardy stanovené Úmluvou.
123. Soud dále konstatoval, že policisté byli shledáni vinnými z nátlaku a navádění k nátlaku podle ustanovení německého trestního práva za jejich chování při vyšetřování stěžovatele, které odporovalo článku 3. Soud však poznamenal, že za tento protiprávní činy byli odsouzeni k velmi mírným a podmíněným trestům. V této souvislosti Soud připomněl, že není jeho úkolem rozhodovat o míře individuální viny (viz Oneryildiz v. Turecko /GC/, č. 48939/99, § 116, ECHR 2004-XII, a Nachova a ostatní v. Bulharsko* /GC/, č. 43577/98 a 43579/98, § 147, ECHR 2005-VII), ani o vhodném trestu pro pachatele, což spadá do výlučné jurisdikce trestních soudů. Avšak podle článku 19 Úmluvy a v souladu s principem, že Úmluva má garantovat práva, která nejsou teoretická či iluzorní, nýbrž praktická a účinná, Soud musí zabezpečit, že závazek státu chránit práva těch, kteří se nacházejí pod jeho jurisdikcí, bude adekvátně plněn (viz Nikolova a Velichkova, cit. výše, § 61 s dalšími odkazy). Z toho vyplývá, že i když Soud uznává roli vnitrostátních soudů při volbě vhodných sankcí za špatné zacházení agenty státu, musí si ponechat svou funkci dohledu a intervenovat v případech zjevné disproporce mezi závažností jednání a uloženým trestem. Jinak by povinnost vést účinné vyšetřování ztratila značně na svém významu (viz Nikolova a Velichkova, cit. výše, § 62; srov. také Ali a Ayse Duran, cit. výše, § 66).
124. Soud nepřehlédl skutečnost, že Krajský soud ve Frankfurtu nad Mohanem při rozhodování o trestech pro D. a E. vzal v úvahu řadu polehčujících okolností (viz výše odstavec 50). Soud akceptoval, že daná stížnost není srovnatelná s ostatními případy týkajícími se arbitrárních a závažných brutálních činů agentů státu, které se tito agenti snažili zatajit, a kdy Soud měl za

to, že uložení vynutitelných trestů odnětí svobody by bylo bývalo vhodnější (srov. například Nikolova a Velichkova, cit. výše, § 63 a Ali a Ayse Duran, cit. výše, § 67 – 72). Nicméně uložení téměř symbolických pokut 60 a 90 euro denních splátek a 120 euro a později rozhodnutí je odložit nelze pokládat za adekvátní reakci na porušení článku 3, a to ani v kontextu s trestní praxí Žalovaného státu. Takovéto potrestání, který je ve vztahu k jednomu z nejdůležitějších práv garantovaných Úmluvou zjevně nepřiměřené, nemůže mít odrazující účinek, aby se tak mohlo stát prevencí před dalším porušováním zákazu špatného zacházením v budoucích podobných situacích.

125. Pokud se jedná o uložené disciplinární tresty, Soud vzal na vědomí, že během vyšetřování a procesu s D. a E. oba tito policisté byli přeřazeni na místa, kde nemohli přímo ovlivňovat vyšetřování trestných činů (viz výše odstavec 50). D. byl později přeřazen na policejní ředitelství pro techniku, logistiku a administrativu a byl jmenován jeho vedoucím (viz výše odstavec 52). V této souvislosti se Soud odvolal na své opakované nálezy v tom smyslu, že tam, kde byli agenti státu obžalováni z trestných činů zahrnujících špatné zacházení, je důležité, aby byli suspendováni ze svého místa, pokud jsou vyšetřováni či souzeni, a aby byli z tohoto místa odvoláni při jejich odsouzení (viz, například, Abdulsamet Yaman, cit. výše, § 55; Nikolova a Velichkova, cit. výše, § 63 a Ali a Ayse Duran, cit. výše, § 64). I když Soud akceptoval, že fakta daného případu nejsou srovnatelná s případy citovanými výše, přesto konstatoval, že následující jmenování D. šéfem policejního útvaru vyvolává vážné pochybnosti, zda reakce státních orgánů adekvátně odráží závažnost porušení článku 3 – z něhož byl shledán vinným.

126. Pokud se jedná o další požadavek kompenzace, aby se tak napravilo porušení článku 3 na vnitrostátní úrovni, Soud konstatoval, že stěžovatel využil možnosti požadovat náhradu škody utrpěné v důsledku porušení článku 3. Avšak jeho žádost o právní pomoc, aby mohl zahájit řízení o úřední odpovědnosti, která následovala po poukázání od jedné instance ke druhé, již sama zůstává zjevně nevyřízena po více než tři roky, takže zatím nedošlo k žádnému ústnímu jednání a nebyl vynesen žádný rozsudek o meritu věci. Soud poznamenal, že v praxi přiznává náhradu morální újmy podle článku 41 Úmluvy, pokud jde o porušení článku 3 (viz, mimo jiné, Selcuk a Asker, cit. výše, § 117 – 118).

127. V každém případě se Soud přiklonil k názoru, že vhodná a dostatečná náprava porušení Úmluvy může být přiznána za podmínky, že žádost o kompenzaci zůstane sama o sobě účinným, adekvátním a dostupným opravným prostředkem. Zejména excesivní průtahy se žalobou na kompenzaci činí tento opravný prostředek neúčinným (srov.. mutatis mutandis, Sordino /č.l/, cit. výše, § 195, pokud jde o kompenzaci nerespektování požadavku na „přiměřenou lhůtu“ podle článku 6). Soud shledal pochybení vnitrostátních soudů v tom, že nerozhodly o meritu žaloby stěžovatele po více než tři roky, což u daného případu vyvolává vážné pochybnosti o účinnosti řízení o úřední odpovědnosti. Zdá se, že státní orgány nejsou ochotny rozhodnout o adekvátní náhradě, jež by měla být stěžovateli přiznána, takže nereagovaly adekvátně a účinně na dané porušení článku 3.

128. Soud dále konstatoval, že podle podání stěžovatele mohla být náprava porušení článku 3 státními orgány zaručena též vyloučením v jeho procesu všech důkazů získaných jako přímý výsledek porušení tohoto článku. Soud prohlásil, že ve své judikatuře obecně konstatoval splnění požadavků vyšetření a kompenzace, jak nezbytných tak i postačujících k tomu, aby žalovaný stál poskytl adekvátní nápravu na vnitrostátní úrovni v případech špatného zacházení svými agenty porušujícími článek 3 (viz výše odstavce 116-119). Konstatoval však také, že otázka, jaká opatření nápravy jsou vhodná a postačující k tomu, aby napravila porušení práv stanovených Úmluvou, závisí na všech okolnostech případu (viz výše odstavec 116). Nevylučuje proto možnost, že v případech, kdy použití vyšetřovacích metod zakázaných článkem 3 vedlo ke znevýhodnění stěžovatele v trestním řízení proti němu, mohlo mít za následek, kromě výše zmíněných požadavků, opatření restituce ohledně otázky pokračujícího dopadu této zakázané vyšetřovací metody na proces, zejména na vyloučení důkazů získaných porušením článku 3.

129. V daném případě však Soud o této otázce nemusel rozhodnout a tudíž nemusel v tomto stadiu

zkoumat, zda o zakázané vyšetřovací metodě ve vyšetřovacím řízení může být řečeno, že měla pokračující dopad na proces se stěžovatelem, a zda jej znevýhodnila. S přihlédnutím k výše uvedeným nálezům dospěl Soud k názoru, že rozdílná opatření přijatá vnitrostátními orgány nesplnila zcela požadavky nápravy, jak jsou zakotveny v jeho judikatuře. Žalovaný stát tudíž nepřiznal stěžovateli dostatečnou nápravu ohledně zacházení porušujícího článek 3.

130. Z toho plyne, že stěžovateli stále zůstávalo oprávnění tvrdit, že je obětí porušení článku 3 ve smyslu článku 34 Úmluvy.
131. Dodržení článku 3
132. Soud se odvolal na své výše uvedené nálezy (viz výše odstavce 94 – 108), že když byl stěžovatel vyslýchán policií dne 1. října 2002, bylo mu vyhrožováno mučením, aby sdělil, kde se nachází J., přičemž tato vyšetřovací metoda byla nelidským zacházení zakázaným článkem 3.
133. Proto byl článek 3 Úmluvy porušen.
134. Údajné porušení článku 6 Úmluvy
135. Stěžovatel dále tvrdil, že jeho právo na spravedlivý proces bylo porušeno zejména tím, že byly připuštěny důkazy získané pouze v důsledku jeho přiznání, které z něho bylo „vypáčeno“ v rozporu s článkem 6. Článek 6 ve své relevantní části stanoví toto:

„1. Každý má právo na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě … projednána … soudem, … který rozhodne o oprávněnosti jakéhokoli trestního obvinění proti němu….

3. Každý, kdo je obviněn z trestného činu, má tato minimální práva: …

(c) obhajovat se osobně nebo za pomoci obhájce podle vlastního výběru …“

1. Rozsah případu před Velkým senátem
2. Soud konstatoval, že před Velkým senátem stěžovatel také opakoval svou dílčí stížnost na porušení článku 6, že mu byl svévolně odmítnut kontakt s jeho obhájcem dne 1. října 2002, dokud nebyly zajištěny všechny důkazy proti němu. Podle jeho judikatury je „případem“ postoupeným Velkému senátu stížnost, tak jak byla prohlášena za přípustnou senátem (viz, inter alia, K. a T. v. Finsko /GC/, č. 25702/94, § 141, ECHR 2001-VII; Goc v. Turecko /GC/, č. 36590/97, § 36, ECHR 2002-V a Cumpana a Mazare v. Rumunsko /GC/, č. 33348/96, § 66, ECHR 2004-XI). Jelikož senát ve svém rozhodnutí o přípustnosti ze dne 10. dubna 2007 nalezl, že stěžovatel nevyčerpal všechny opravné prostředky požadované článkem 35 § 1 Úmluvy ohledně dílčí stížnosti týkající s porady s obhájcem, nemá Velký senát jurisdikci se tím zabývat.
3. Předběžná námitka vlády
4. Vláda namítla, že stěžovatel nevyčerpal všechny opravné prostředky, jak vyžaduje článek 35 § 1 Úmluvy, pokud jde o jeho zbývající dílčí stížnost na porušení článku 6. Stěžovatel řádně neuplatnil před vnitrostátními soudy své stížnosti na to, že nebylo zastaveno trestní řízení proti jeho osobě a že nebylo vyloučeno použití v tomto řízení důkazů, získaných v důsledku zakázaných vyšetřovacích metod.
5. Rozsudek senátu
6. Senát nepokládal za nutné rozhodnout o předběžné námitce Vlády, kterou spojil s meritem dílčí stížnosti na porušení článku 6, protože shledal, že článek 6 nebyl porušen (viz . odstavec 86 rozsudku senátu).
7. Podání stran

(a) Vláda

137. Před Velkým senátem vznesla Vláda námitku, že stěžovatel nevyčerpal vnitrostátní opravné prostředky ze stejných důvodů, na jaké se odvolala v řízení před senátem. Za prvé uvedla, že pokud jde o stěžovatelovu stížnost na to, že jeho trestní proces nebyl spravedlivý, protože měl být přerušen kvůli výhrůžkám proti němu, že Spolkový ústavní soud prohlásil jeho ústavní

stížnost nepřípustnou pro nedostatečné odůvodnění. Stěžovateli příslušelo vysvětlit, proč ústavní právo nejen nevyžaduje vyloučení výpovědí učiněných během policejních výslechů, ale ani zastavení řízení.

138. Za druhé, stěžovatel nevyčerpal vnitrostátní opravné prostředky, pokud jde o jeho stížnost na zamítnutí vyloučit přijetí některých důkazů v řízení Jak potvrdil Spolkový ústavní soud, stěžovatel neodůvodnil podrobně v řízení před Spolkovým soudem spravedlnosti, jak vyžadují aplikovatelná procesní pravidla, že také napadá použití důkazu nalezeného v Birsteinu, což byla zcela odlišná stížnost ve srovnání se žádostí ukončit řízení. Stěžovatel zejména neopravil prohlášení spolkového prokurátora ze dne 9. března 2004, které obsahovalo jeho hodnocení rozsahu dovolání v tom smyslu, že stěžovatel nenamítal porušení článku 136a § 3 trestního řádu.

(b) Stěžovatel

139. Stěžovatel s tímto tvrzením nesouhlasil a tvrdil, že všechny vnitrostátní opravné prostředky vyčerpal. Ve svém odvolání ke Spolkovému soudu spravedlnosti předložil co nejrozsáhlejší stížnost, zamřenou na zastavení trestního řízení kvůli způsobu, jakým byly získány důkazy. Jeho rozsáhlé odvolání zahrnovalo užší stížnost týkající se přípustnosti věcných důkazů získaných v důsledku doznání, které z něho bylo „vypáčeno“. Při podání odvolání předložil úplné kopie svých předběžných stížností ze dne 9. dubna 2003. Jeho dovolání bylo zamítnuto, aniž by Spolkový soud spravedlnosti uvedl nějaké důvody.
140. Stěžovatel dále zdůraznil, že ve své následující stížnosti ke Spolkovému ústavnímu soudu plně svůj požadavek odůvodnil podrobně a s odkazy na významná rozhodnutí tohoto soudu, jak nezastavení řízení a nevyloučení napadených důkazů porušuje jeho práva zaručená články 1 a 104 Základního zákona.
141. Hodnoceni Soudu
142. Velký senát má jurisdikci posoudit předběžnou námitku, protože Vláda již dříve vznesla tutéž námitku před senátem ve svém stanovisku k přípustnosti stížnosti (viz odstavec 84 rozsudku senátu), v souladu s ustanoveními 54 a 55 Jednacího řádu Soudu (viz N.C. v. Itálie /GC/, č. 24952/94, § 44, ECHR 2002-X; Azinas v. Kypr /GC/, č. 56679/00, § 32 a 37, ECHR 2004-III a Sejdovic v. Itálie /GC/, č. 56581/00, § 41, ECHR 2006-II).
143. Soud připomněl, že účelem článku 35 je dát smluvním stranám možnost zabránit porušování nebo napravit údajné porušení, které se proti nim namítá, a to ještě předtím, než mu bude předložena stížnost (viz, inter alia, Civet v. Francie /GC/, č. 29340/95, § 41, ECHR 1999-VI). I když článek 35 § 1 Úmluvy musí být aplikován s určitou mírou flexibility a bez přehnaného formalismu, nevyžaduje pouze, aby stížnosti byly předkládány příslušným vnitrostátním soudům a aby byly použity účinné opravné prostředky určené k napadání již vydaných rozhodnutí. Tento článek také vyžaduje, aby stížnosti, u nichž se zamýšlí je později předložit Soudu, byly napřed předloženy těm samým soudům, a to alespoň co do jejich podstaty a v souladu s formálními požadavky a lhůtami stanovenými vnitrostátním právem (viz, mimo jiné, Cardot v. Francie, 19. března 1991, § 34, Serie A-200 a Elei a ostatní v. Turecko, č. 23145/94, § 604 a 605, 13. listopadu 2003).
144. V důsledku toho vnitrostátní opravné prostředky nebyly vyčerpány, pokud odvolání není akceptováno k přezkoumání kvůli procesní chybě stěžovatele. Nevyčerpání vnitrostátních opravných prostředků nelze naopak proti němu namítat, jestliže i přes nedodržení formy předepsané zákonem příslušný orgán přezkoumal podstatu odvolání (srov., inter alia, Mitrpolia Basarabiei Si Exarhatul Plaiurilor a ostatní v. Moldávie/dec./, č.45701/99, 7. června 2001; Skalka v. Polsko /dec./, č. 43425/98, 3. října 2002; Jalloh v. Německo /dec./, č. 54810/00, 26. října 2004 a Vladimír Romanov, cit. výše, § 52).
145. Soud konstatoval, že stěžovatel podal k němu stížnost v tom smyslu, že trestní proces proti němu byl nespravedlivý s ohledem na to, že během něho byly akceptovány důkazy získané jako

přímý důsledek přiznání, jež z něho byly „vypáčena“. Stěžovatel zmínil specificky tento problém před krajským soudem, zejména ve své předběžné stížnosti ze dne 9.dubna 2003, kdy usiloval o prohlášení, že použití v trestním řízení všech důkazů, s nimiž byly vyšetřovací orgány seznámeny na základě „vypáčených“ výpovědí, je zakázáno (viz výše odstavec 25). Soud poznamenal, že ve svém dovolání ke Spolkovému soudu spravedlnosti se stěžovatel na tuto stížnost odvolal a předložil tomuto soudu její úplnou kopii (viz výše odstavec 37). Spolkový soud spravedlnosti zamítl jeho dovolání jako neopodstatněné, aniž by pro své rozhodnutí uvedl důvody. Za těchto okolností nabyl Soud přesvědčení, že v souladu s požadavky jeho judikatury předložil stěžovatel v podstatě svou stížnost podle článku 6 v řízení před Spolkovým soudem spravedlnosti. Soud nemůže spekulovat o tom, zda možná odlišná interpretace spolkového prokurátora ohledně rozsahu stěžovatelova dovolání byla tímto soudem přijata. Jelikož stěžovatel opětovně tvrdil před Spolkovým ústavním soudem, že použití protiústavních metod vyšetřování má mít za následek zákaz přijetí napadených důkazů v jeho procesu (viz výše odstavec 40), Soud nalezl, že stěžovatel v podstatě předložil svou stížnost podle článku 6 v řízení před vnitrostátními soudy.

146. Soud dále konstatoval, že stěžovatel navíc před krajským soudem, před Spolkovým soudem spravedlnosti a před Spolkovým ústavním soudem tvrdil, že trestní řízení proti němu mělo být zastaveno kvůli použití protiústavních metod vyšetřování (viz výše odstavce 24, 37 a 40). Stejně jako u stížnosti zmíněné výše (viz odstavec 144) se tato žádost týkala právních důsledků použití v trestním řízení důkazů získaných zakázanými vyšetřovacími metodami v přípravném řízení. Spolkový ústavní soud prohlásil jeho ústavní stížnost v tomto ohledu za nepřípustnou pro její nedostatečné odůvodnění. Soud však poznamenal, že Spolkový ústavní soud ve svém rozhodnutí potvrdil, že policejní výhrůžky způsobit stěžovateli při výslechu bolest porušily lidskou důstojnost a zákaz podrobit stěžovatele špatnému zacházení uvedený v Základním zákoně. Spolkový ústavní soud dále konstatoval, že procesní nedostatek aplikace protiústavních metod vyšetřování byl dostatečně zhojen trestními soudy tím, že vyloučily z procesu výpovědi učiněné pod hrozbou a navíc nepožadovaly zastavení trestního řízení (viz výše odstavce 42 – 44). Soud dospěl k názoru, že Spolkový ústavní soud posoudil, přinejmenším částečně, podstatu stěžovatelovy ústavní stížnosti ohledně zastavení trestního řízení proti němu. Nelze proto namítat proti stěžovateli, že ani v tomto ohledu nevyčerpal všechny vnitrostátní opravné prostředky.

147. Soud tak nalezl, že stěžovatel poskytl vnitrostátní soudům možnost napravit tvrzené porušení, a dospěl k závěru, že námitku Vlády o nevyčerpání vnitrostátních opravných prostředků je třeba zamítnout.

148. Dodržení článku 6 Úmluvy

149. Rozsudek senátu

150. Senát konstatoval, že k porušení článku 6 § 1 a 3 nedošlo. Poznamenal, že krajský soud v procesu vyloučil všechny předprocesní výpovědi stěžovatele před vyšetřovacími orgány vzhledem k pokračujícímu účinku zakázaných vyšetřovacích metod v přípravném řízení. Vnitrostátní soud však použil některé důkazy zajištěné jako nepřímý důsledek výpovědi „vypáčených“ od stěžovatele. Senát měl za to, že existuje silná presumpce, že použití důkazů získaných jako plody přiznání „vypáčeného“ způsobem odporujícím článku 3 činí proces jako celek nespravedlivým stejně jako „vypáčené“ přiznání samotné. Avšak za zvláštních okolností daného případu zde existovalo nové přiznání stěžovatele během procesu, které bylo podstatným základem pro odsouzení. Další důkazy, včetně napadeného reálného důkazu, měly jen podpůrnou povahu a odkazovalo se na ně pouze proto, aby se dokázala pravdivost tohoto přiznání.

151. Senát nebyl přesvědčen o tom, že stěžovateli již nezbyla jiná možnost obhajoby než se během procesu přiznat s ohledem na připuštění napadených důkazů. Ve vnitrostátním řízení, kdy mu pomáhal obhájce, stěžovatel potvrdil, že učinil své přiznání kvůli výčitkám svědomí. Skutečnost, že se jeho přiznání během procesu odlišovalo, nelze pokládat za variantu jeho

strategie obhajoby. Stěžovatel také využil během procesu možnosti napadnout zpochybněný věcný důkaz a senát uznal, že krajský soud vzal v úvahu všechny zájmy vztahující se k rozhodnutí o připuštění důkazů.

152. Z hlediska těchto prvků dospěl senát k závěru, že použití napadených důkazů neučinilo stěžovatelův proces nespravedlivým.

153. Podání stran

(a) Stěžovatel

150. Podle stěžovatelova podání, připuštění reálného důkazu získaného za cenu porušení článku 3 učinilo jeho trestní proces nespravedlivým, a tudíž odporujícím článku 6. Jakmile byl tento důkaz připuštěn, on byl zcela připraven o své právo se obhajovat. Rovněž byl zbaven ochrany poskytované principem nepřípustnosti sebeobviňování. Stěžovatel tvrdil, že důkazy objevené v Birsteinu a na zpáteční cestě odtamtud byly získány prostřednictvím policejního nařízení, které jej přímo nutilo ukázat přesné místo, kde leželo tělo oběti. Stěžovatel byl nucen jít lesem pěšky, bez bot k místu, kde ukryl mrtvolu J. Skutečnost, že jeho nasměrování k místu, kde mrtvolu uschoval, a její následné nalezení byly natočeny na video, demonstrovaly, že při událostech v Birsteinu nešlo o záchranu dítěte, nýbrž o odhalení důkazů způsobem zaměřeným na zajištění jeho odsouzení.

151. Stěžovatel tvrdil, že napadený reálný důkaz byl rozhodující pro zajištění jeho odsouzení a že nebyl pouze podpůrným důkazem. I když ostatní obvinění by bývala možná, důkaz sebeobvinění získaný „vypáčeným“ přiznáním byl zcela nezbytný pro obžalobu a odsouzení pro vraždu. Neexistovala žádná jiná hypotetická cesta, jež by přivedla policii k tomuto důkazu v relevantní době. Zda by jej byla policie vůbec někdy našla, je předmětem pouhé spekulace.

152. Jelikož procesní soud na počátku procesu zamítl jeho žádost o vyloučení důkazů získaných v rozporu s článkem 3, výsledek procesu bylo v tomto okamžiku účinné předurčen. Jakákoli možná strategie obhajoby, jako například nevypovídat nebo tvrdit, že J. byl usmrcen náhodou nebo dobrovolně v počátečním stadiu, i úplné doznání v naději na zmírnění trestu se stalo neúčinným. Stěžovatel se částečně přiznal druhého dne procesu a že zabil J. úmyslně připustil až na konci procesu poté, co byl proveden napadený důkaz, o jehož vyloučení usiloval. Prokurátor a jeho poradci, kteří byli proti zmírnění trestu, poukázali na to, že stěžovatel přiznal jen to, co již bylo dokázáno.

153. Stěžovatel dále uvedl, že bez ohledu na to, zda má být vyšetřovací metoda kvalifikována jako mučení nebo jako nelidské zacházení. Úmluva (zde se odvolal zejména na rozsudek Soudu v případu Jalloh, cit. výše) a ustanovení mezinárodního práva veřejného (článek 14 ICCPR, články 15 a 16 Úmluvy OSN proti mučení) garantují vyloučení všech důkazů získaných cestou porušení absolutního zákazu mučení a nelidského zacházení. Na rozdíl od názoru, k němuž s přiklonily vnitrostátní soudy i senát, ochrana absolutního práva podle článku 3 nemůže a nesmí být porovnávána s jinými zájmy, jakými jsou zadostiučinění nebo zabezpečení odsouzení. Jako principiální otázka je vyloučení daného důkazu podstatné pro odstranění všech podnětů k mučení či špatnému zacházení, čímž se brání takovému chování v praxi.

(b) Vláda

154. Vláda požádala Velký senát, aby potvrdil nález senátu, že k porušení článku 6 § 1 a 3 nedošlo. Pokud jde o způsob, jakým byl napadený důkaz získán, Vláda odporovala tomu, ze stěžovatel musel jít pěšky bez bot a že mu bylo i nadále vyhrožováno jak cestou do Birsteinu, tak i zpátky.

155. Vláda akceptovala, že krajský soud na počátku procesu rozhodl, že napadené důkazy nalezené v Birsteinu budou přijaty jako důkazy při procesu. Před vnitrostátními soudy vsak stěžovatel potvrdil, že své přiznání během procesu učinil dobrovolně pro výčitky svědomí a protože chtěl převzít za svůj zločin odpovědnost, i když také mohl odmítnout vypovídat, případně soudu lhát. Stěžovatel mohl svou strategii obhajoby změnit v naději, že docílí mírnějšího rozsudku, avšak

jeho rozhodnutí nemělo žádný vztah k použití napadených důkazů. Není pravda, že stěžovatel neměl na výběr nic jiného než se během procesu přiznat, protože jak soud potvrdil, bylo také možné, že nebude shledán vinným z vraždy, kdyby se opětovně nepřiznal. Po kvalifikovaném poučení procesním soudem se stěžovatel přiznal druhého dne procesu a z jeho přiznání bylo jasné, že usmrtil J. úmyslně. Rozdíl mezi prvním přiznáním a přiznáním během procesu byl srovnatelně malý, jelikož během prvního nepřiznal, že usmrcení J. bylo v jeho plánu od samého počátku. Toto dodatečné přiznání však nebylo nutné pro to, aby se mu prokázala vražda.

156. Vláda zdůraznila, že stěžovatelovo odsouzení se opíralo o jeho přiznání, které učinil dobrovolně během procesu. Jednotlivé důkazy zajištěné cestou do Birsteinu, jako například mrtvola J. a zpráva o pitvě, jakož i stopy pneumatik stěžovatelova auta u rybníka, byly jen podpůrné povahy a byly použity pouze k ověření pravdivosti stěžovatelova přiznání během procesu. To bylo jasně uvedeno v odůvodnění rozsudku krajského soudu, který stěžovatele odsoudil.

157. Vláda poznamenala, že článek 6 Úmluvy nestanoví žádná pravidla pro přípustnost důkazů jako takových, neboť to je především předmětem úpravy vnitrostátního práva. Vláda zdůraznila svůj závazek z Úmluvy aplikovat proti vrahovi trestní zákon. Veřejný zájem na tom, aby vrah uneseného dítěte byl odsouzen, je velmi závažné povahy. Vláda dále tvrdila, ze judikatura Nejvyššího soudu USA, který postoupil nejdále při zákazu požívat „ovoce z otráveného stromu“, vyžaduje pečlivou analýzu. Například v precedenčním případu Nix v. Williams (11. června 1984 /467 U.S.431/, viz výše odstavec 73) soud konstatoval, že tělo nalezené po nesprávném vyšetřování může být připuštěno jako důkaz tehdy, bylo-li by nalezeno v každém případě. V daném případu bylo pravděpodobné, že by tělo J., ukryté na místě, které stěžovatel dříve navštívil, bylo dříve či později nalezeno.

(c) Intervence třetích stran

(i) Rodiče J.

158. Podle vyjádření rodičů J. splňoval proces požadavky článku 6. Během procesu stěžovatel nikdy neuvedl, že se přiznal pod nátlakem, ale opakoval, že učinil svou výpověď svobodně a proto, že má k rodině oběti respekt. Rodiče uvedli, že stěžovatel se přiznal již během druhého dne procesu, že udusil J., i když v ten moment popřel, že to naplánoval ještě před jeho únosem. Ve své pozdější výpovědi stěžovatel připustil, že již od počátku plánoval chlapce zabít.

159. Rodiče J. dále zdůraznili, že stěžovatel ve svém závěrečném slově potvrdil, že vzhledem k vyloučení jeho předprocesních výpovědí dostal možnost nevypovídat nebo se přiznat a že to není, jako kdyby bylo všechno prokázáno. Uvedl, že učinil úplné a svobodné přiznání, i když si uvědomoval riziko, že to nemusí mít (zmírňující) účinek na rozsudek procesního soudu. V knize, kterou stěžovatel později uveřejnil (pod názvem Sám s Bohem – Cesta zpátky) není žádná zmínka o tom, že jeho přiznání během procesu bylo následkem policejního výslechu. V této knize, potvrdil, ohledně motivace k novému přiznání během procesu, že si přál vyjádřit výčitky svědomí, takže popsal své činy podrobně s tím rizikem – které se materializovalo – že jeho přiznání nemusí mít žádný efekt na jeho trest (viz str. 225 – 226). Jeho chování během procesu tak nebylo reakcí na soudní rozhodnutí připustit sporný důkaz.

(ii) Redress Trust

160. Redress Trust zdůraznil, že ratio pravidla o vyloučení, které zakazuje přijetí důkazů získaných mučením nebo špatným zacházením, spočívá na (i) nespolehlivosti důkazů získaných mučením; (ii) urážce civilizovaných hodnot, která je dána mučením; (iii) veřejně-politickém cíli odstranit jakýkoli podnět uchýlit se kdekoli ve světě k mučení; (iv) potřebě zajistit základní práva (na řádný proces a spravedlivost) strany, proti jejímuž zájmu je důkaz předkládán; (v) potřebě zachovat integritu soudního procesu.

161. Četné mezinárodní deklarace, pravidla, rezoluce a úmluvy zakazují přijetí výpovědí získaných

mučením nebo nelidským zacházením jako důkazů v soudním řízení. Podle názoru Redress Trust se lze přít o to, zda se pravidlo o vyloučení vztahuje nejen na přiznání, nýbrž i na odvozené důkazy nalezené jako důsledek výpovědi získané mučením, i když zejména článek 15 Úmluvy OSN proti mučení (viz výše odstavec 64) je formulován úžeji. Výbor OSN pro lidská práva, například, ve svém generálním komentáři č. 7 ze dne 30. května 1982 (viz výše odstavec 74) nalezl, že aby se zajistila účinná kontrola zákazu mučení, je nutné učinit jak přiznání tak i další důkazy získané mučením nebo nelidským či ponižujícím zacházením nepřijatelnými pro soud. Obdobně Nejvyšší soud Jižní Afriky, ve svém rozsudku ve věci Mthembu v: Stát (viz výše odstavec 74), konstatoval, že jakékoli použití důkazů získaných mučením, včetně reálných důkazů z nich odvozených, činí řízení nespravedlivým. To se musí ve stejné míře vztahovat i na ostatní formy špatného zacházení. Nálezy Soudu v případech Jalloh (cit. výše, § 99 a 104 – 107) a Harutyunyan v. Arménie (č. 36549/03, § 63, ECHR 2007-VII) míří stejným směrem.

162. Hodnocení Soudu

(a) Rekapitulace relevantních principů

162. Soud připomněl, že je jeho povinností vyplývající z článku 19 Úmluvy zajistit dodržování Úmluvy Smluvními státy. Zejména pak není jeho úkolem zabývat se faktickými nebo právními omyly, jichž se údajně dopustil vnitrostátní soud, pokud a do jisté míry neporušily práva a svobody chráněné Úmluvou. I když článek 6 garantuje právo na spravedlivý proces, nestanoví žádná pravidla ohledně přípustnosti důkazů jako taková, neboť ta jsou primárně věcí úpravy podle vnitrostátního práva (viz Schenk v. Švýcarsko, 12. července 1988, § 45 – 46, Serie A-140; Teixeira de Castro v. Portugalsko, 9. června 1998, § 34, Reports 1998-IV a Heglas v. Česká republika, č. 5935/02, § 84, 1. března 2007).

163. Není proto úkolem Soudu, aby principiálně stanovil, zda může být určitý typ důkazu – například důkaz získaný podle vnitrostátního práva protiprávně – přípustný. Otázkou, na kterou je třeba dát odpověď, je, zda řízení jako celek, včetně způsobu, jakým byly důkazy získány, spravedlivé. To znamená přezkoumat danou protiprávnost a tam, kde jde o porušení jiného práva garantovaného Úmluvou, též povahu nalezeného porušení (viz, inter alia, Khan v. Spojené království, č. 35394/97, § 34, ECHR 2000-V; P.G. a J.H. v. Spojené království, č. 44787/98, § 76, ECHR 2001-X a Allan v. Spojené království, č. 48539/99, § 42, ECHR 2002-IX).

164. Při rozhodování o tom, zda bylo řízení jako celek spravedlivé, je také třeba přihlédnout k tomu, zda byla respektována práva obhajoby. Zejména je třeba přezkoumat, zda byla stěžovateli dána možnost napadnout autentičnost důkazů a odporovat jejich použití. Kromě toho je třeba vzít v úvahu kvalitu důkazů, jakož i okolností, za kterých byly získány, a zda nevyvolávají tyto okolnosti pochybnosti o jejich spolehlivosti a přesnosti. Zatímco problém spravedlivosti nenastává nutně tam, kde nejsou získané důkazy podepřeny jiným materiálem, lze poznamenat, že tam, kde jsou důkazy velmi silné a kde neexistuje riziko, že jsou nespolehlivé, je potřeba podpůrných důkazů odpovídajícím způsobem slabší (viz, inter alia, Khan, cit.výše, § 35 a 37; Allan, cit. výše, § 43 a Jalloh, cit.výše, § 96). V této souvislosti Soud přikládá váhu tomu, zda byly dané důkazy rozhodující pro výsledky řízení či nikoli (srov. zejména Khan, cit. výše, § 35 a 37).

165. Pokud se jedná o posouzení povahy nalezeného porušení Úmluvy, Soud připomněl, že otázka, zda použití jako důkazu informací získaných za porušení článku 8 Úmluvy činí proces nespravedlivým v rozporu s článkem 6, musí být řešena s přihlédnutím ke všem okolnostem případu, včetně respektování práv obhajoby stěžovatele, a ke kvalitě a důležitosti daného důkazu (srov., inter alia, Khan, cit. výše, § 35 – 40; PG. a J.H. v. Spojené království, cit. výše, § 77 – 79 a Vylov v. Rusko /GC/, č. 4378/02, § 94 – 98, ECHR 2009-…. kde nebylo nalezeno žádné porušení). Zvláštní pozornost je třeba věnovat použití důkazů získaných při porušení článku 3 v trestním řízení. Použití takovýchto důkazů, zajištěných v důsledku porušení jednoho ze základních a absolutních práv garantovaných Úmluvou, nastoluje vždy závažné problémy

týkající se spravedlivosti řízení, i když přijetí takových důkazů není pro odsouzení rozhodující (viz Icoz v. Turecko /dec./, č. 54919/00, 9. ledna 2003; Jalloh, cit. výše, § 99 a 104; Gocmen v. Turecko, č. 72000/01, § 73 – 74, 17. října 2006 a Harutyunyan, cit. výše, § 63).

166. V souladu s tím Soud v souvislosti s přiznáním jako takovým nalezl, že připuštění výpovědí získaných v důsledku mučení (srov. Ors a ost. v. Turecko, č. 46213/99, § 60, 20. června 2006; Harutyunyan, cit. výše, § 63, 64 a 66 a Levinta v. Moldávie, č. 17332/03, § 101 a 104 – 105, 16. prosince 2008) nebo jiného špatného zacházení odporujícího článku 3 (srov. Soylemez v. Turecko, č. 46661/99, § 107 a 122 – 124, 21. září 2006 a Gocmen, cit. výše, § 73 – 74) jako důkazu k dokázání relevantních skutečností v trestním řízení činí toto řízení nespravedlivým jako celek. Tento nález se aplikuje bez ohledu na důkazní hodnotu prohlášení a bez ohledu na to, zda je jeho použití rozhodující pro odsouzení obžalovaného (ibis).

167. Pokud jde o reálné důkazy získané jako přímý důsledek špatného zacházení odporujícího článku 3, Soud konstatoval, že na inkriminující reálné důkazy, získané v důsledku aktů násilí, přinejmenším takových, které je třeba označit za násilí, se nelze nikdy odvolávat jako na důkaz viny oběti, a to bez ohledu na jejich důkazní hodnotu. Jakýkoli jiný názor by pouze posloužil k nepřímému legitimizování morálně odsouzeníhodného jednání, které autoři Úmluvy chtěli zakázat, nebo jinými slovy „dovolit brutalitě, aby zahalila právo“ (viz Jalloh, cit. výše, § 105). Ve svém rozsudku k případu Jalloh ponechal Soud otevřenou otázku, zda použití reálných důkazů získaných činem klasifikovaným jako nelidské či ponižující zacházení, ale nedosahující úrovně mučení, činí proces nespravedlivým, tj. zejména bez ohledu na váhu přisuzovanou důkazům, jejich důkazní hodnotu a na možnosti obžalovaného napadnout jejich přijetí a použití během procesu (ibis, § 106 – 107). Za specifických okolností nalezl Soud v tomto případu porušení článku 6.

168. Pokud jde o použití důkazů získaných při porušení práva nevypovídat a výsady neobviňovat sám sebe, Soud připomněl, že toto jsou pouze uznávané mezinárodní standardy ležící v jádru pojmu spravedlivého procesu ve smyslu článku 6. Jejich smysl spočívá, inter alia, v ochraně obviněného proti nevhodnému donucení autoritami, a tím i v předcházení pochybnostem justice a k naplňování účelů článku 6. Právo sám sebe neobviňovat zejména předpokládá, že strana obžaloby v trestním případu se snaží dokázat svou kauzu proti obviněnému, aniž by se uchýlila k důkazům získaným metodami donucení či útisku navzdory vůli obviněného (viz, inter alia, Saunders v. Spojené království, 17. prosince 1996, § 68, Reports 1996-VI; Heaney a McGuiness v. Irsko, č. 34720/97, § 40, ECHR 2000-XII a Jalloh, cit. výše, § 100).

(b) Aplikace těchto principů na daný případ

169. Jelikož požadavky článku 6 § 3 upravující práva obhajoby a princip proti sebeobviňování se považují za specifické aspekty práva na spravedlivý proces zaručeného článkem 6 § 1, Soud musí přezkoumat dílčí stížnosti na porušení těchto dvou ustanovení jako celku (srov., mimo jiné, Windisch v. Rakousko, 27. září 1990, § 23, Serie A-186; Ludi v. Švýcarsko, 15. června 1992, § 43, Serie A-238; Funke v. Francie*, 25. února 1993, § 44, Serie A 256-A a Saunders, cit. výše, § 68).

170. Při posuzování otázky, zda ve světle výše uvedených principů bylo možné trestní řízení proti stěžovateli, který od počátku napadal použití důkazů získaných při porušení jeho práv z Úmluvy, pokládat za spravedlivé jako celek, musel Soud za prvé zvážit povahu daného porušení Úmluvy a rozsah, v jakém napadené důkazy byly takto získány. Soud se odvolal na výše uvedený nález, že stěžovatelova výpověď ráno dne 1. října 2002 během výslechu vedeného E. byla vynucena v rozporu s článkem 3 (viz výše odstavec 108). Soud dále dospěl k závěru, že nic nenaznačuje tomu, že stěžovateli bylo vyhrožováno podruhé policií v Birsteinu během cesty ke zmíněnému místu a zpět, aby byl přinucen odhalit reálný důkaz (viz výše odstavec 99).

171. Soud vzal na vědomí nález krajského soudu, že stěžovatelovy výpovědi učiněné po výhrůžkách, včetně těch, které byly vysloveny v Birsteinu, a těch, které učinil na své zpáteční cestě na

policejní stanici, byly učiněny pod pokračujícím účinkem výhrůžek během výslechu, takže byly nepřípustné (viz výše odstavec 29), zatímco shledal reálné důkazy, které vyšly najevo v důsledku těchto výpovědí přípustnými. Soud poznamenal, že v řízení před vnitrostátními soudy byl napadený reálný důkaz klasifikován jako důkaz, s kterými byly vyšetřovací orgány seznámeny v důsledku výpovědí „vypáčených“ od stěžovatele (dlouhodobý účinek – viz výše odstavec 31). Pro účely svého vlastního hodnocení podle článku 6 Soud pokládá za rozhodující, že zde existuje příčinná souvislost mezi stěžovatelovým výslechem odporujícím článku 3 a reálnými důkazy zajištěnými autoritami v důsledku stěžovatelových indikací, včetně odhalení těla J. a odpovídající pitevní zprávy, stop po pneumatikách zanechaných stěžovatelovým autem u rybníka, jakož i ruksáčku J., oblečení a stěžovatelova psacího stroje. Jinými slovy, reálné důkazy byly zajištěny jako přímý důsledek jeho výslechu policií, který byl porušením článku 3.

172. Kromě toho vzniká problém podle článku 6 ohledně důkazů získaných v důsledku metod porušujících článek 3 jen tehdy, nejsou-li takovéto důkazy vyloučeny z použití při trestním procesu se stěžovatelem. Soud poznamenal, že krajský soud během procesu nepřipustil žádné přiznání, které stěžovatel učinil v přípravném řízení pod výhrůžkami nebo v důsledku dlouhodobého účinku výhrůžek (viz výše odstavce 28 – 30). Avšak tento soud, když odmítl stěžovatelův návrh v úvodu procesu, odmítl zabránit přijetí těch důkazů, které vyšetřovací orgány zabezpečily jako důsledek jeho výpovědí učiněných pod dlouhodobým účinkem zacházení s ním, které odporovalo článku 3 (viz výše odstavec 31).

173. Soud je proto povinen přezkoumat důsledky přijetí reálných důkazů získaných v důsledku činu klasifikovaného jako nelidské zacházení odporující článku 3 na spravedlivost procesu, nikoli však mučení. Jak bylo uvedeno výše (viz odstavce 166 – 167), v judikatuře k dnešnímu dni Soud ještě nezodpověděl otázku, zda použití takovýchto důkazů činí vždy proces nespravedlivým, tj. bez ohledu na další okolnosti případu. Konstatoval však, že jak použití v trestním řízení výpovědí získaných v důsledku zacházení s osobou v rozporu s článkem 3 – bez ohledu na kvalifikaci tohoto zacházení jako mučení, nebo nelidské či ponižující zacházení – tak i použití reálných důkazů získaných jako přímý důsledek aktů mučení činí řízení jako celek automaticky nespravedlivým a odporujícím článku 6 (viz výše odstavce 166 až 167).

174. Soud poznamenal, že mezi smluvními státy Úmluvy, soudy jiných států a ostatních institucí monitorujících lidská práva neexistuje jasný konsensus ohledně přesného rozsahu aplikace pravidla o vyloučení (viz odkazy v odstavcích 69 – 74 výše). Zejména pak takové faktory, jako například zda napadené důkazy musí být na každý pád nalezeny v pozdějším stadiu, nezávisle na zakázané vyšetřovací metodě, mohou mít vliv na přijetí takovýchto důkazů.

175. Soud si je rovněž vědom rozdílných soupeřících práv a zájmů, které jsou ve hře. Na jedné straně vyloučení – často spolehlivých a závažných – reálných důkazů v trestním procesu brání účinnému stíhání zločinu. Není pochyb o tom, že oběti trestného činu a jejich rodiny jakož i veřejnost mají zájem na stíhání pachatelů trestných činů, přičemž v daném případu byl tento zájem obzvláště důležitý. Kromě toho je daný případ také specifický v tom, že napadené reálné důkazy vyplynuly z protiprávní metody výslechu, která však sama o sobě nebyla zaměřena na podporu trestního vyšetřování, nýbrž byla aplikována pro preventivní účely, a to aby se zachránil život dítěte a aby tak bylo zabezpečeno další důležité právo garantované Úmluvou, a to článkem 2. Na druhé straně má však obžalovaný v trestním řízení právo na spravedlivý proces, což může být zpochybněno, jestliže vnitrostátní soudy použijí důkazy získané jako výsledek porušení zákazu nelidského zacházení podle článku 3, kde se jedná o další důležité právo garantované Úmluvou. Je tu dán ještě vitální veřejný zájem na zachování integrity soudního procesu a tudíž hodnot civilizovaných společností opírajících se o vládu práva.

176. I když Soud přihlédne k výše uvedeným zájmům, které jsou v sázce v kontextu s článkem 6, musí vzít na vědomí ten fakt, že článek 3 Úmluvy zakotvuje absolutní právo. Pokud je toto právo absolutní, nepřichází zde v úvahu žádné zvažování jiných zájmů stojících proti němu, jako například závažnost vyšetřovaného zločinu nebo veřejný zájem na účinném trestním stíhání, neboť kdyby se tak učinilo, znamenalo by to podrývání jeho absolutní povahy (srov. též,

mutatis mutandis, Saadi v. Itálie, cit. výše, § 138 – 139). Podle názoru Soudu ani ochrana lidského života, ani zabezpečení trestního odsouzení nemohou být získány na úkor zkompromitování ochrany absolutního práva nebýt podroben špatnému zacházení zakázanému článkem 3, jelikož by to znamenalo obětovat tyto hodnoty a vedení soudnictví.

177. Soud vzal v této souvislosti na vědomí také argument Vlády, že byla povinna podle Úmluvy aplikovat trestní zákon proti vrahovi, a tím chránit právo na život. Úmluva přece vyžaduje, aby právo na život bylo pod ochranou smluvních států (viz, mimo jiné, Osman v. Spojené království, 28. října 1998, § 115 – 116, Reports 1998-VIII). To však nezavazuje státy k tomu, aby tak učinily prostřednictvím chování, které porušuje absolutní zákaz nelidského zacházení stanovený článkem 3, nebo způsobem, který porušuje právo obžalovaného na spravedlivý proces podle článku 6 (srov., mutatis mutandis, Osman, cit. výše, § 116). Soud akceptoval, že policisté v tomto případu jednali v obtížné a stresující situaci a snažili se zachránit lidský život. To však ale nemění nic na tom, že získali reálné důkazy za cenu porušení článku 3. Kromě toho navzdory nejtěžším trestům musí být právo na spravedlivý proces zajištěno demokratickou společností v nejvyšší možné míře (srov. Salduz v. Turecko /GC/, č. 36391/02, §54, ECHR 2008-…).

178. Avšak oproti článku 3 nezakotvuje článek 6 absolutní právo. Soud musí proto určit, která opatření musí být pokládána za nezbytná a dostačující v trestním řízení ohledně důkazů zajištěných jako důsledek porušení článku 3, aby byla zajištěna účinná ochrana práv zaručených článkem 6. Jak vyplývá z ustálené judikatury (viz výše odstavce 165 – 167), použití takovýchto důkazů vyvolává důležité problémy ve vztahu ke spravedlivosti řízení. Nepochybně, v kontextu s článkem 6, může být připuštění důkazů získaných chováním absolutně zakázaným článkem 3 podnětem pro policisty používat metody navzdory tomuto absolutnímu zákazu. Zákaz používání vyšetřovacích metod porušujících článek 3 a účinná ochrana jednotlivců před nimi také vyžadují zpravidla vyloučit v procesu reálné důkazy, které byly získány jako důsledek porušení článku 3, i když jsou takovéto důkazy více vzdáleny od porušení článku 3 než důkazy „vypáčené“ bezprostředně jako důsledek porušení tohoto článku. Jinak se proces jako celek stává nespravedlivým. Soud však konstatoval, že jak spravedlivost trestního procesu, tak i účinná ochrana absolutního zákazu podle článku 3 v tomto kontextu jsou ohroženy pouze tehdy, jestliže bylo dokázáno, že porušení článku 3 mělo vliv na výsledek řízení proti obžalovanému, tj. dopad na jeho odsouzení či trest.

179. Soud poznamenal, že v daném případu opřel krajský soud své faktické nálezy týkající se spáchání trestného činu stěžovatelem – a tudíž nálezy rozhodné pro stěžovatelovo odsouzení pro vraždu a únos spojený s vydíráním – výlučně o nové, úplné přiznání učiněné stěžovatelem během procesu (viz výše odstavec 34). Kromě toho, tento soud také shledal nové přiznání za podstatný, ne-li jediný základ pro své faktické nálezy týkající se plánování zločinu, což rovněž sehrálo svou roli při stěžovatelově odsouzení a trestu (ibid). Dodatečné důkazy přijaté během procesu nebyly vnitrostátním soudem použity proti stěžovateli k prokázání jeho viny, nýbrž pouze k ověření pravdivosti jeho přiznání. K těmto důkazům patřily výsledky pitvy při zjišťování příčiny smrti J. a stopy pneumatik zanechané stěžovatelovým autem poblíž rybníka, kde bylo nalezeno tělo J. Vnitrostátní soud se dále odvolal na podpůrné důkazy, které byly zajištěny nezávisle na prvním přiznání „vypáčeném“ od stěžovatele pod výhrůžkami, jelikož stěžovatel byl tajně sledován policií od výběru výkupného a jelikož jeho byt byl prohledán bezprostředně po jeho zadržení. Tyto důkazy, které byly „neposkvrněné“ porušením článku 3, zahrnovaly svědectví sestry J., znění vyděračského dopisu, poznámku nalezená ve stěžovatelově bytě ohledně plánování zločinu, jakož i výkupné, které bylo nalezeno v bytě stěžovatele nebo bylo složeno na jeho účty (ibid).

180. Ve světle výše uvedeného Soud dospěl k názoru, že stěžovatelovo druhé přiznání během procesu – podpořené dalšími „neposkvrněnými“ reálnými důkazy – vytvořilo základ pro jeho odsouzení za vraždu a únos spojený s vydíráním a pro jeho trest. Napadené reálné důkazy nebyl nezbytné a nebyly použity k prokázání jeho viny nebo k rozhodnutí o jeho trestu. Lze

proto říci, že existovalo přerušení v kauzálním řetězci vedoucím od zakázaných vyšetřovacích metod ke stěžovatelovu odsouzení a potrestání ohledně napadených důkazů.

181. Ve světle těchto nálezů musel Soud dále přezkoumat, zda porušení článku 3 v přípravném stadiu mělo vliv na stěžovatelovo přiznání během procesu. Soud poznamenal, že ve své stížnosti předložené Soudu stěžovatel uvedl, že o to se právě jedná. Ve svém podání stěžovatel uvedl, že neměl jinou možnost obhajoby během procesu než se přiznat, když krajský soud na samém počátku procesu zamítl jeho žádost o vyloučení reálných důkazů získaných při porušení článku 3.

182. Soud na prvním místě konstatoval, že před svým přiznáním druhého dne procesu byl stěžovatel poučen o svém právu nevypovídat a o tom, že žádná výpověď, kterou do té doby učinil ohledně obžaloby, nemůže být použita jako důkaz proti němu (viz výše odstavec 34). Soud tak nabyl přesvědčení, že vnitrostátní legislativa i praxe vyvodily důsledky z přiznání získaných cestou zakázaného špatného zacházení (na rozdíl od Hulki Gunes v. Turecko, č. 28490/95, § 91, ECHR 2003-VII a Gocmen, cit. výše, § 73) a že stěžovatel byl v tomto ohledu vrácen ke status quo ante. tj. k situaci, v níž se nacházel před porušením článku 3.

183. Kromě toho stěžovatel, který byl zastoupen svým obhájcem, ve svých výpovědích druhého dne a na závěr procesu zdůraznil, že se přiznává dobrovolně kvůli výčitkám svědomí a aby tak převzal odpovědnost za svůj zločin navzdory událostem ze dne 1. října 2002 (viz výše odstavec 32). Učinil tak přesto, že předtím se marně pokusil o vyloučení napadených důkazů. Soud proto neměl žádný důvod předpokládat, že stěžovatel neřekl pravdu a nemusel se přiznat, kdyby krajský soud v úvodu procesu nerozhodl vyloučit napadené reálné důkazy, a že jeho přiznání tak bude pokládáno za důsledek opatření, což vyčerpalo podstatu jeho práva na obhajobu.

184. V každém případě je z odůvodnění krajského soudu jasné, že druhé stěžovatelovo přiznání v poslední den procesu bylo rozhodující pro zajištění jeho odsouzení za vraždu, tj. za zločin, z níž by možná jinak nebyl musel být shledán vinným (viz výše odstavce 34 a 35). Stěžovatelovo přiznání odkazovalo na několik dalších prvků, které neměly vztah k tomu, co mohlo být prokázáno napadenými důkazy. Zatímco tyto důkazy svědčily o tom, že J. byl udušen a že stěžovatel byl přítomen u rybníka v Birsteinu, jeho přiznání zejména dokazovalo jeho úmysl zabít J., jakož i jeho motiv pro tento trestný čin. Ve světle těchto prvků nenabyl Soud přesvědčení, že na podporu pochybení při vyloučení napadených důkazů na počátku procesu již stěžovatel nemohl mlčet, takže mu nezbývalo nic jiného než s přiznat. Proto Soud nenabyl přesvědčení, že porušení článku 3 při vyšetřování mělo vliv ani na stěžovatelovo přiznání ani na proces.

185. Pokud jde o práva obhajoby, Soud dále konstatoval, že stěžovatel měl možnost, kterou také využil, napadnout přijetí napadených reálných důkazů během svého procesu a že krajský soud měl možnost volně zvážit, zda tak učiní. Proto stěžovatelova práva obhajoby nebyla ignorována ani v tomto ohledu.

186. Soud poznamenal, že stěžovatel tvrdil, že byl v procesu zbaven ochrany dané výsadou proti sebeobviňování. Jak bylo uvedeno výše, právo neobviňovat sám sebe přepokládá, že vyšetřovací orgány dokáží svou kauzu proti obviněnému, aniž by se uchýlily k důkazům získaným metodami nátlaku nebo útisku proti jeho vůli. Soud se odvolal na své výše uvedené nálezy, že vnitrostátní soudy opřely odsouzení stěžovatele o jeho druhé přiznání a že proces nepoužil napadené reálné důkazy jako nezbytný důkaz jeho viny. Proto Soud dospěl k závěru, že výsada neobviňovat sám sebe byla v řízení proti stěžovateli respektována.

187. Soud tak dospěl k závěru, že za specifických okolností stěžovatelova případu nevyloučení napadených důkazů, zajištěných v důsledku výpovědi „vypáčené“ prostředky nelidského zacházení, nemělo vliv na stěžovatelovo odsouzení a na trest. Stěžovatelova práva obhajoby a jeho právo neobviňovat sám sebe byla rovněž respektována, takže se jeho proces musí pokládat za spravedlivý.

188. Z toho plyne, že článek 6 § 1 a 3 Úmluvy nebyl porušen.

III. Aplikace článku 41 Úmluvy

189. Článek 41 Úmluvy stanoví:

„Jestliže Soud zjistí, že došlo k porušení Úmluvy nebo Protokolů k ní, a jestliže vnitrostátní právo dotčené Vysoké smluvní strany umožňuje pouze částečnou nápravu, přizná Soud v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiučinění."

1. Škoda
2. Stěžovatel nepožadoval přiznání žádné peněžní škody ani materiální újmy a zdůrazňoval, že účelem jeho stížnosti bylo docílit obnovy řízení před vnitrostátními soudy. Vláda se k této otázce nevyjádřila.
3. Soud proto nepřiznal stěžovateli žádnou náhradu škody. Pokud jde o specifické opatření požadované stěžovatelem jako náprava, Soud konstatoval, že ve světle závěru, k němuž dospěl z hlediska článku 6, neexistuje žádný základ pro stěžovatelovu žádost o obnovu řízení před vnitrostátními soudy.
4. Náklady a výdaje
5. Stěžovatel předložil listinné důkazy a potvrdil své požadavky učiněné před senátem a požadoval úhradu nákladů trestního řízení, které proti němu vedl krajský soud s cílem zaplacení po jeho odsouzení. Částka činila 72 855,60 euro (EUR). Stěžovatel ponechal na uvážení Soudu, aby rozhodl, které z těchto nákladů (které zahrnovaly, inter alia, znalečné a svědečné spolu s odměnou advokátovi) je třeba pokládat za náklady způsobené porušením jeho práv daných Úmluvou. Stěžovatel tvrdil, že náklady na podání dovolání a ústavní stížnost ke Spolkovému ústavnímu soudu (částka, která již dále nebyla specifikována) byly vynaloženy pouze ve snaze napravit porušení Úmluvy.
6. Stěžovatel, jemuž byla poskytnuta právní pomoc, dále požadoval celkovou částku ve výši 22 647,85 EUR jako náhradu nákladů a výdajů vynaložených v řízení před Soudem. Tyto potvrzené nebo fakturované náklady zahrnovaly právní poplatky, poplatky za přístup ke spisům z vnitrostátního řízení a za zprávy právních znalců, náklady za kopírování, cestovní výdaje a výdaje za diety, spolu s náklady na další řízení, dosud probíhající před vnitrostátními soudy.
7. Vláda se k požadavkům stěžovatele uplatněným před Velkým senátem nevyjádřila. Před senátem Vláda tvrdila, že náklady přisouzené proti stěžovateli nebyly vynaloženy proto, aby nahradily porušení práv zaručených Úmluvou. Stěžovatel nespecifikoval žádné náklady vynaložené v řízení před Spolkovým soudem spravedlnosti ani před Spolkovým ústavním soudem. Kdyby mělo být řízení zahájeno před vnitrostátními soudy po nálezu porušení práv stěžovatele garantovaných Úmluvou a pokud by byl stěžovatel osvobozen, pak by rozhodnutí o nákladech řízení před krajským soudem muselo být přezkoumáno.
8. Vláda pak přenechala k volné úvaze Soudu rozhodnout o přiměřenosti nákladů za advokáty, tak jak byly uplatňovány.
9. Podle ustálené judikatury Soudu, se nepřiznávají náklady a výdaje podle článku 41, pokud není prokázáno, že byly skutečně a nezbytně vynaloženy a že byly přiměřené co do jejich výše. Dále pak, právní náklady je možné uhradit pouze tehdy, pokud mají vztah k nalezenému porušení (viz například, Beyeler v. Itálie /spravedlivé zadostiučinění/ /GC/, č. 33202/96, § 27,28. května 2002; Kafkaris v. Kypr /GC/, ě. 21906/04, § 176, ECHR 2008-… a Sahin v. Německo /GC/, č. 30943/96, § 105, ECHR 2003-V1II).
10. Pokud jde o náklady a výdaje vynaložené v řízení před vnitrostátními soudy, Soud poznamenal, že stěžovatel ponechal k volné úvaze Soudu, aby posoudil, jaký podíl nákladů na trestní řízení vedené proti němu u krajského soudu může být přisouzena jeho snaze zabránit porušení Úmluvy. Soud však konstatoval, že zatímco nalezl, že článek 3 byl přehlížen v přípravném stadiu, dospěl též k závěru, že trestní řízení proti stěžovateli splňovalo požadavky Úmluvy. Jelikož stěžovatel nespecifikoval náklady vynaložené ve všech řízeních před vnitrostátními

soudy, nemohl mu Soud z tohoto titulu přiznat žádnou náhradu nákladů.

11. Pokud jde o náklady a výdaje vynaložené v řízení před Soudem, Soud se přiklonil k názoru, že částky požadované stěžovatelem z části nebyly vynaloženy nezbytně a že jsou ve svém úhrnu přemrštěné. Kromě toho, nároky stěžovatele uplatněné u Soudu byly úspěšné jen částečně. Soud proto konstatoval, že bude přiměřené stěžovateli přiznat z tohoto titulu částku 4000 EUR, sníženou o 2276,60 EUR obdrženou ve formě právní pomoci od Rady Evropy, což činí celkem 1723,40 EUR plus jakoukoli daň, která může být stěžovateli z této částky uložena.
12. Úroky z prodlení
13. Soud shledal přiměřeným, aby úroky z prodlení vycházely z marginální úrokové sazby Evropské centrální banky, k níž budou přičteny tři procentní body.

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD

1. Zamítá jednomyslně předběžnou námitku Vlády ohledně dílčí stížnosti na porušení článku 6 Úmluvy;
2. Konstatuje jedenácti hlasy proti šesti, že stěžovatel může tvrdit, že se stal „oběti porušení článku 3 Úmluvy ve smyslu článku 34 Úmluvy;
3. Konstatuje jedenácti hlasy proti šesti, že byl porušen článek 3 Úmluvy;
4. Konstatuje jedenácti hlasy proti šesti, že nebyl porušen článek 6 § 1 a 3 Úmluvy,
5. Konstatuje deseti hlasy proti sedmi

(a) že žalovaný stát je povinen vyplatit stěžovateli do tří měsíců částku 1723,40 EUR (jeden tisíc sedm set dvacet tři euro a čtyřicet centů) jako náhradu nákladů a výdajů, plus jakoukoli daň, která může být stěžovateli z této částky uložena;

(b) že po uplynutí výše zmíněné tříměsíční lhůty až do úplného splacení budou vyplaceny stěžovateli prosté úroky z výše uvedené částky v souladu se sazbou rovnající se marginální úrokové sazbě Evropské centrální banky, k níž budou přičteny tři procentní body;

6. Zamítá jednomyslně zbývající část požadavku stěžovatele na spravedlivé zadostiučinění.

Vyhotoveno v anglickém a francouzském jazyce a vyhlášeno na veřejném zasedání v Paláci lidských práv ve Štrasburku dne 1. června 2010.

1. FRIBERGH

tajemník Soudu

J.-P. COSTA

předseda

* Viz Výběr z rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku – Přílohový sešit XLIII až XLIV/2005, rozhodnutí o stížnosti č. 26772/95, str. 9.

* Viz Výběr z rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku – Přílohový sešit XIII /1998, rozhodnutí o stížnosti č. 21987/93, str. 30.

** Viz Výběr z rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku – Přílohový sešit III/1995, rozhodnutí o stížnosti č. 12850/93, str. 14.

* Viz Výběr z rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku – Přílohový sešit XXXIX až XL/2004, rozhodnutí o stížnosti č. 15473/89, str. 2.

* Viz Výběr z rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku – Přílohový sešit LXI/2010, rozhodnutí o stížnosti č. 43577/98 a č. 43579/98, str. 2.

* Viz Výběr z rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku – Přílohový sešit VIII/1996, rozhodnutí o stížnosti č. 10828/84, str. 18.